

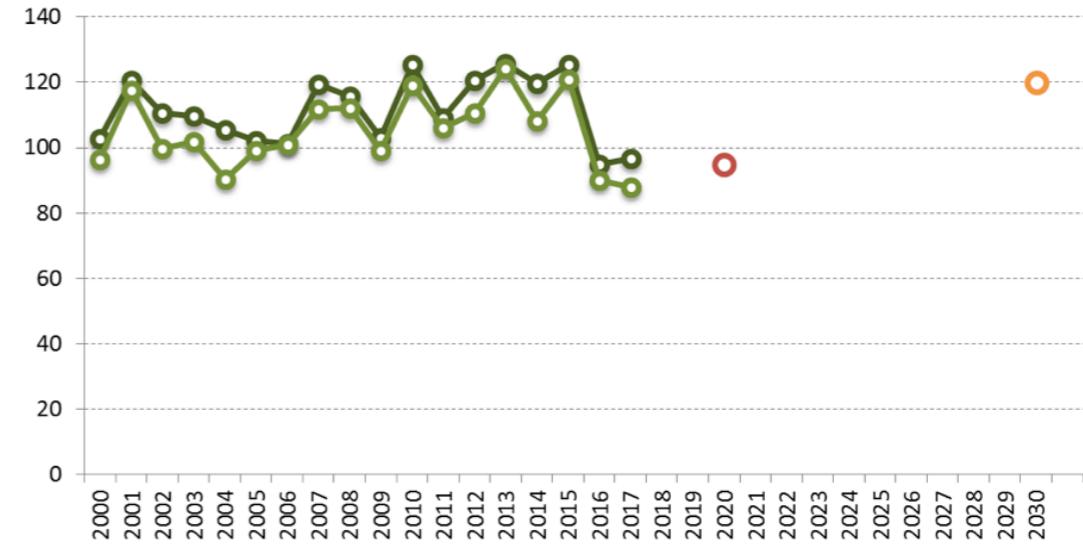
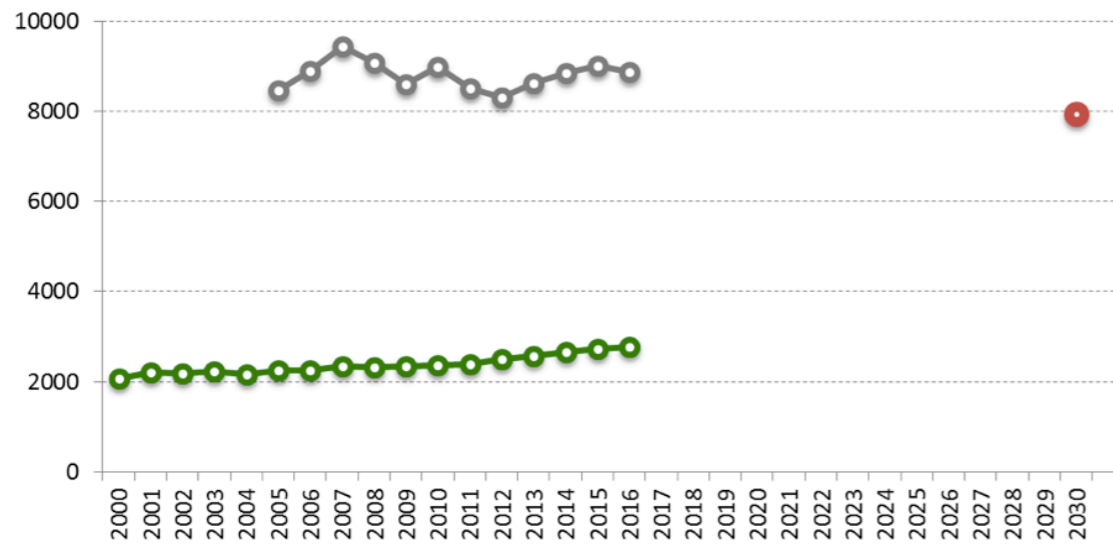
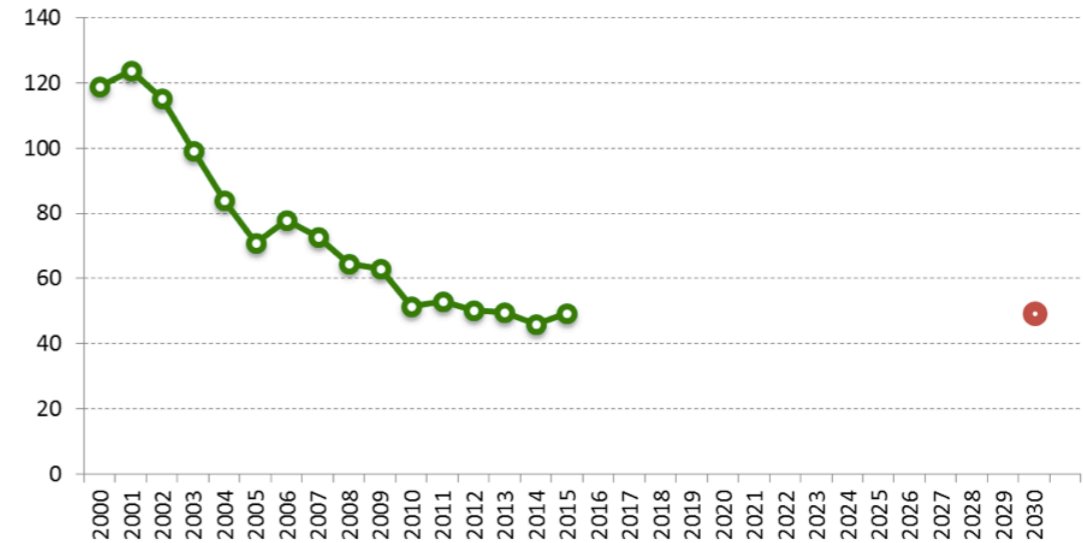
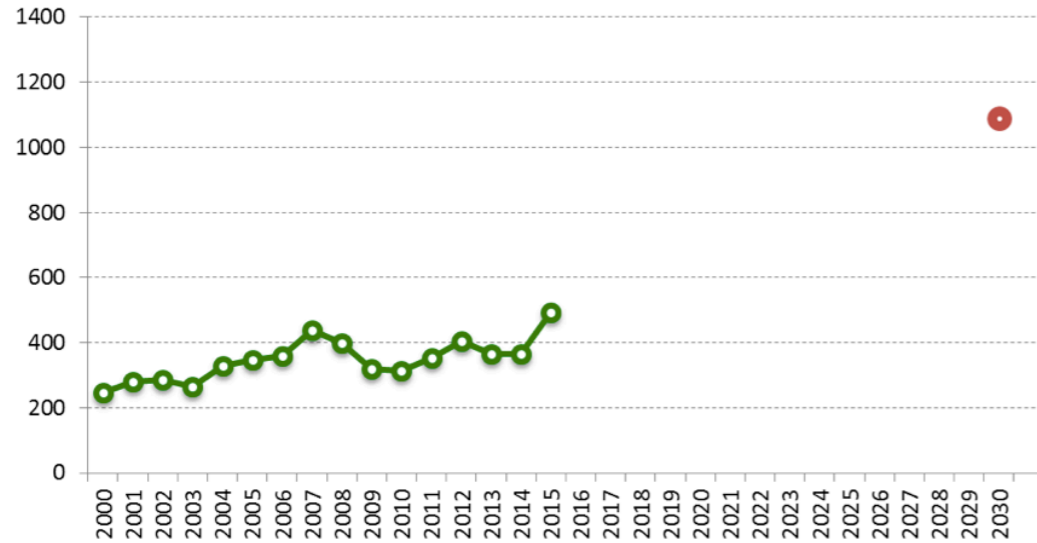
Zemes izmantošanas optimizācijas iespēju novērtējums Latvijā klimata politikas kontekstā

Aleksejs Nipers

22.03.2022.

Pētījuma mērķis

“Ražojošās” zemes piedāvājums nepalielinās
Pieprasījums pēc dažādiem zemes “produktiem” pieaug

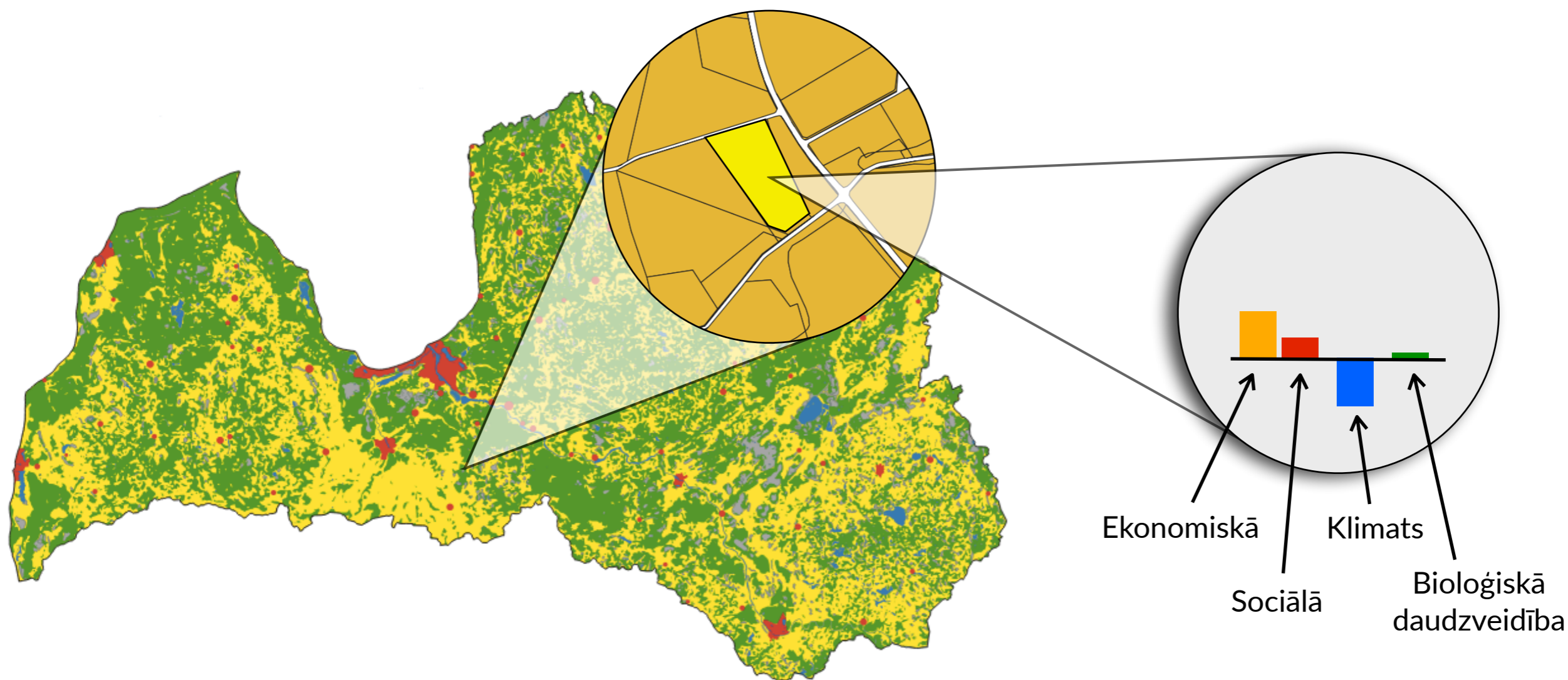

... ZIZIMM, amonjaks, ūdens, citi mērķi

Metodologija

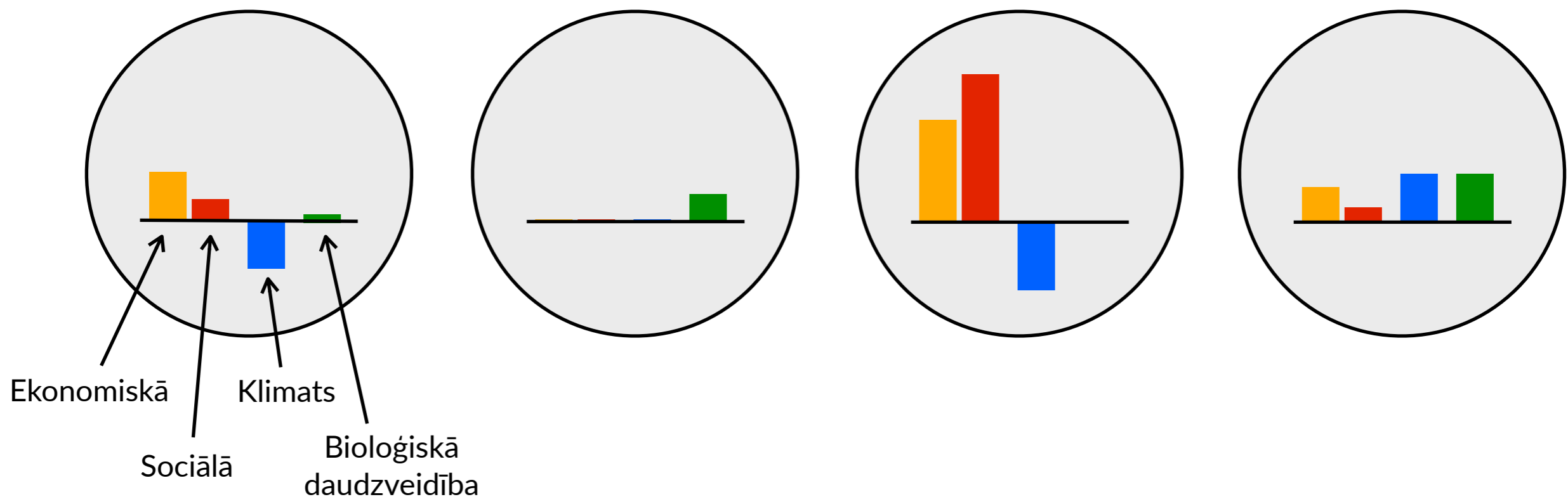
Koncepcija – zemes funkcijas

Atšķirībā no lietošanas veida, atrašanas vietas, augsnes kvalitātes un citiem faktoriem, zemei ir atšķirīgs sniegums dažādu funkciju kontekstā

Zemes funkcijas

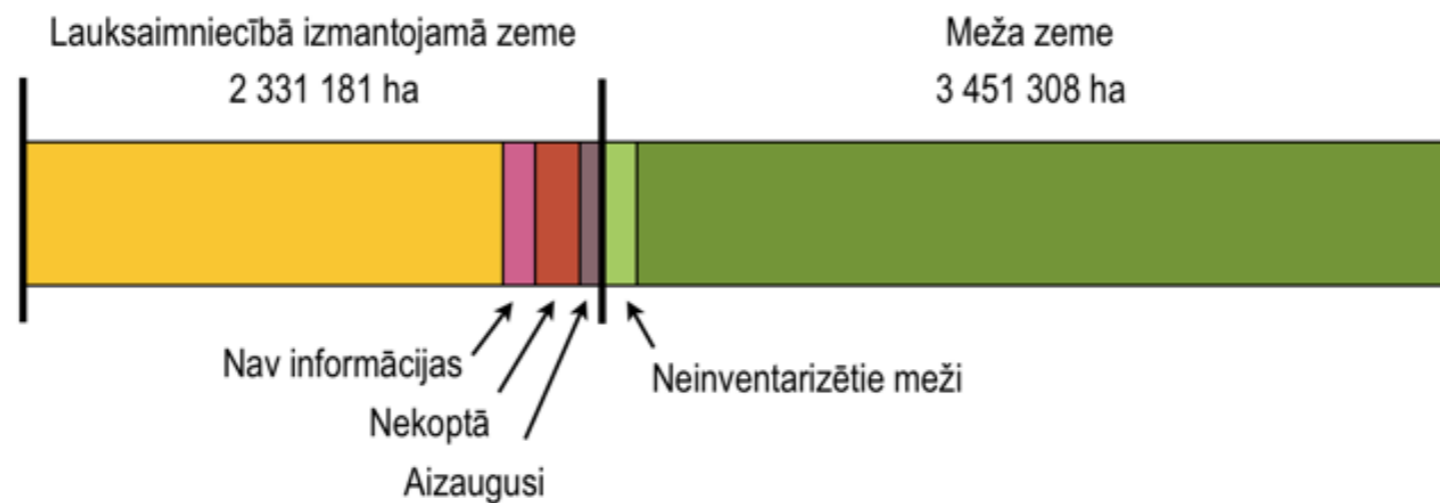
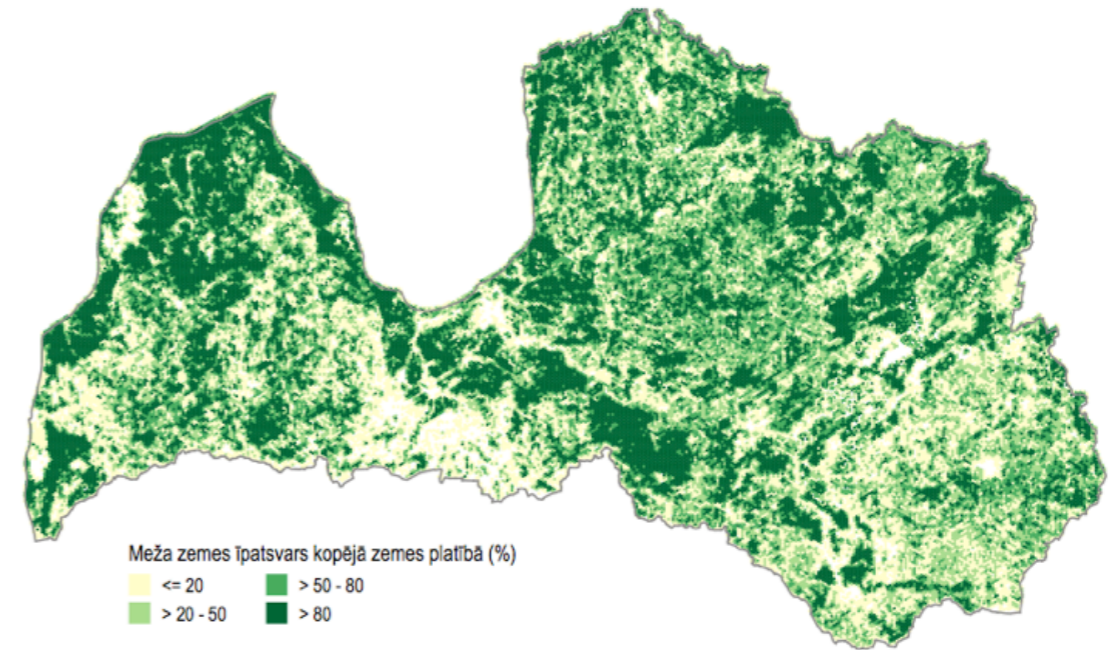
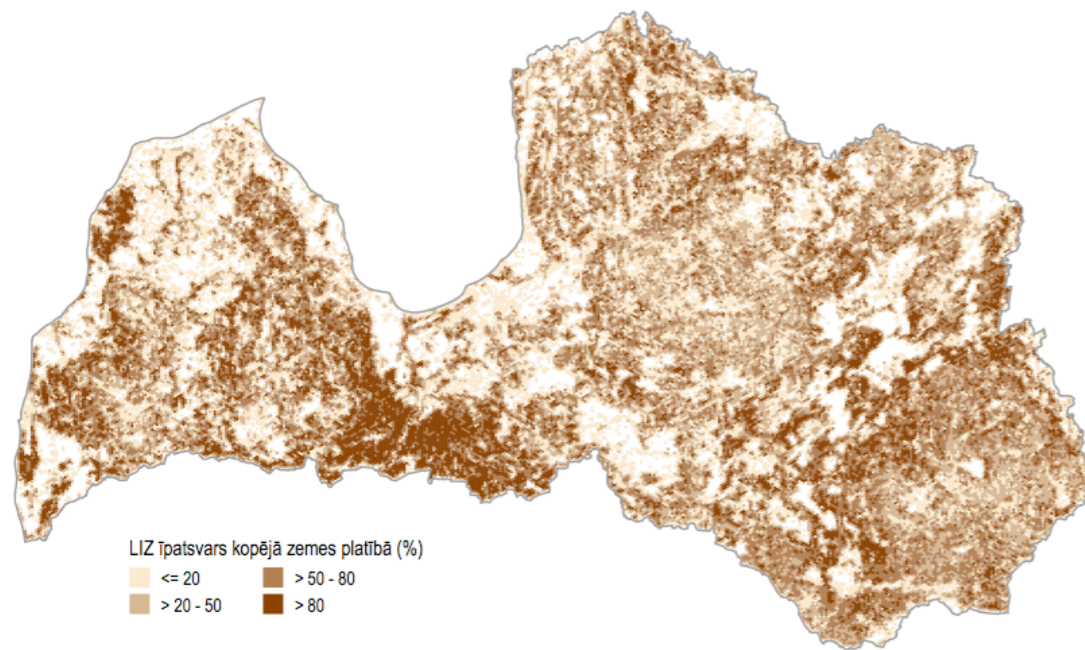
Atšķirībā no lietošanas veida, atrašanas vietas, augsnes kvalitātes un citiem faktoriem, zemei ir atšķirīgs sniegums dažādu funkciju kontekstā

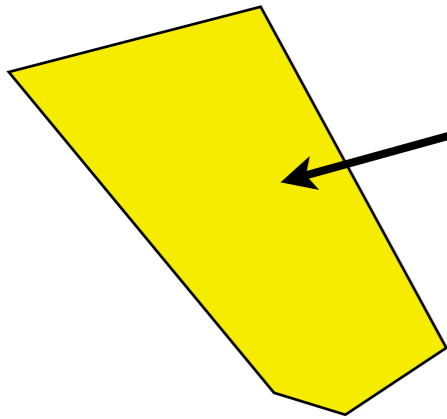
Datubāze

Lauksaimniecības zeme
~ 9,8 milj. lauki

Meža zeme
~ 2,8 milj. nogabali

Informācija par katru lauku

Lauksaimniecības zeme

- Zemes lietošanas veids
- Kultūraugs
- Piesaistītie dzīvnieki
- Novietnes lielums
- Saimniecības lielums
- Saistītie lauki
- Augsnes tips
- Granulometriskais sastāvs
- Augsnes kvalitāte ballēs
- Vai ir meliorēta
- Vai ir hidromorfā (organiskā)
- Vai ir bioloģiskā
- Dabas teritorija
- Ainavas homogenitāte

ļespēja paplašināt

Meža zeme

- Meža tips
- Bonitāte
- Valdošā suga
- Vecuma grupa
- Vecums
- Nogabala krāja
- Šķērslaukums
- 1. stāva citas sugas
- 2. stāva sugas
- Saimn. darbības aprobež.
> 100 rādītājiem

ļespēja paplašināt

Datu avoti

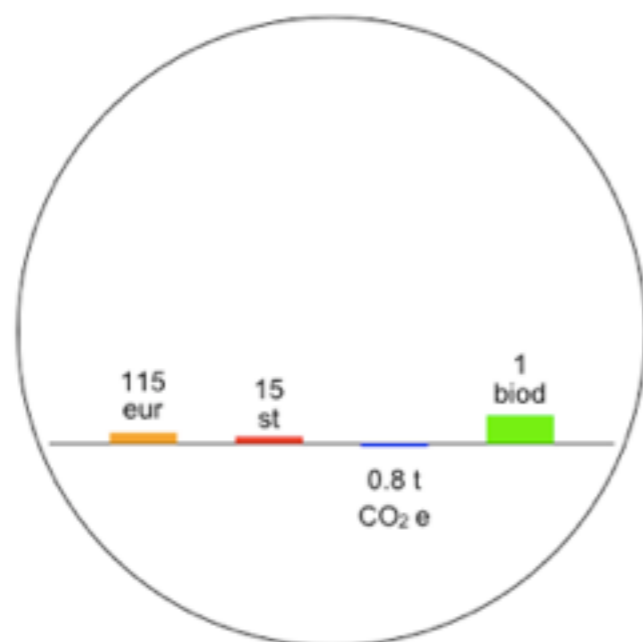
- LAD dati
- VZD dati
- LDC dati
- VMD dati
- CORINE dati
- OZOLS datubāze
- Digitalizētās augšņu kartes
- Meliorācijas kartes
- Cita ĢIS informācija
- Pašu izstrādātie algoritmi

Piemēri

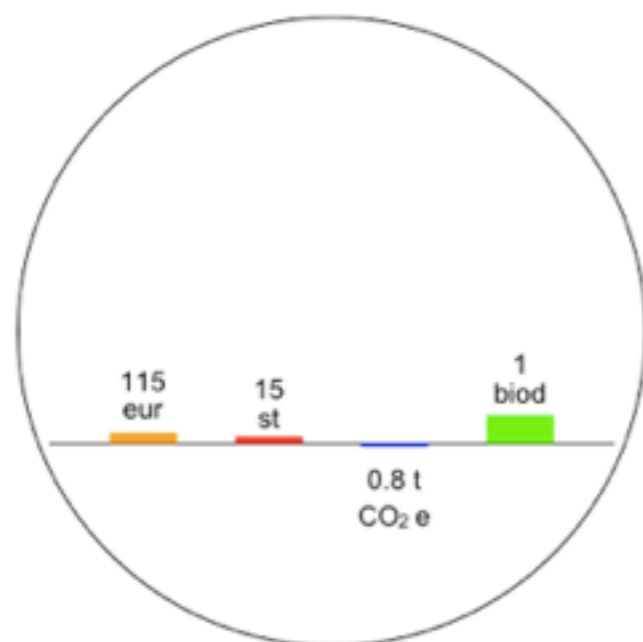
(2016. gada rezultāti)

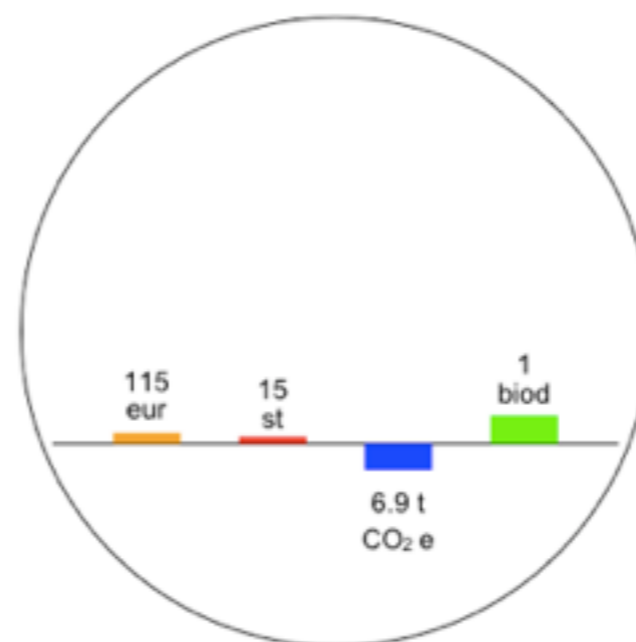
Graudi, 40 balles, lielā
saimniecība, konvencionāli,
homogēnā ainava

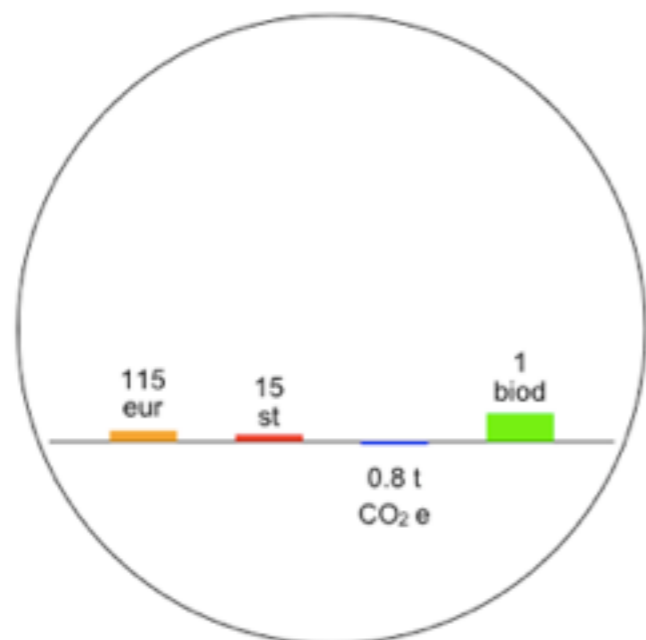
Graudi, 40 balles, lielā
saimniecība, konvencionāli,
homogēnā ainava

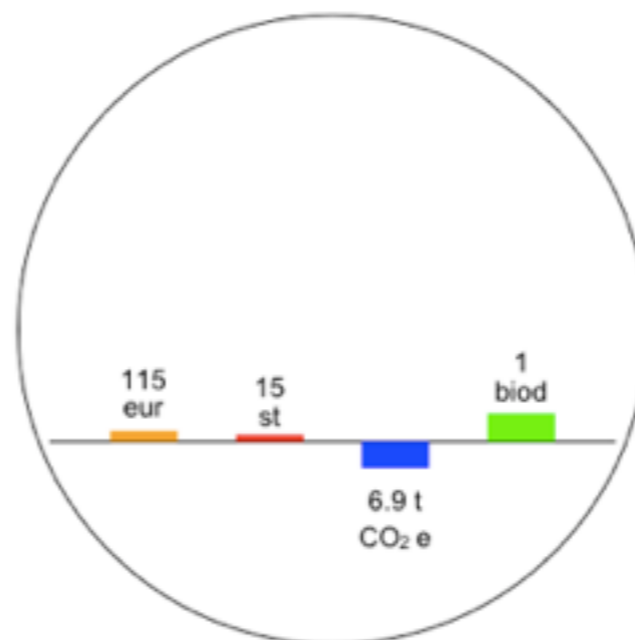
Graudi, 40 balles, lielā saimniecība,
konvencionāli, homogēnā ainava,
organiskā augsne

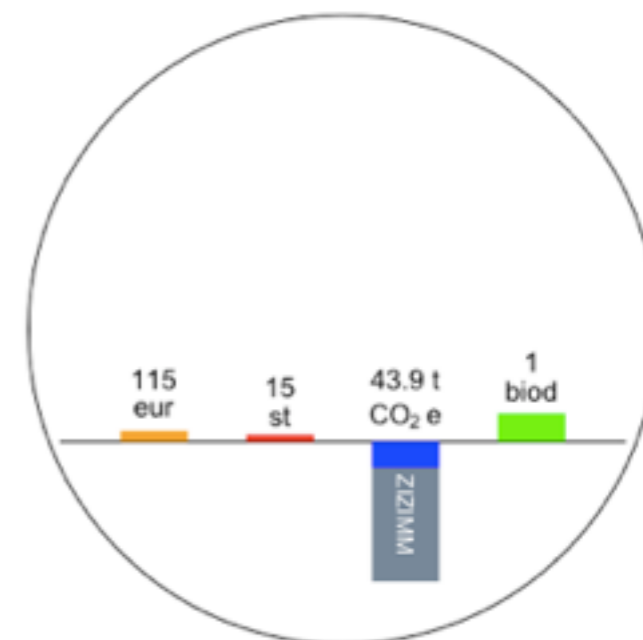
Graudi, 40 balles, lielā
saimniecība, konvencionāli,
homogēnā ainava

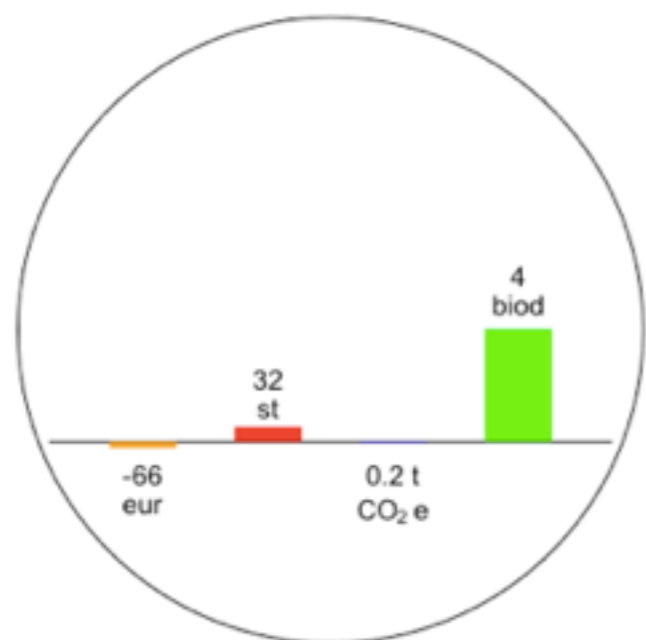
Graudi, 40 balles, lielā saimniecība,
konvencionāli, homogēnā ainava,
organiskā augsne

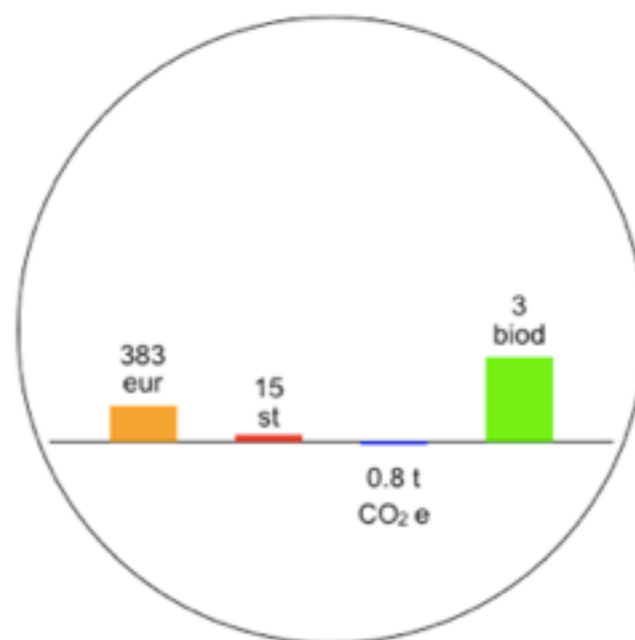
Graudi, 40 balles, lielā saimniecība,
konvencionāli, homogēnā ainava,
organiskā augsne (ar ZIZIMM)

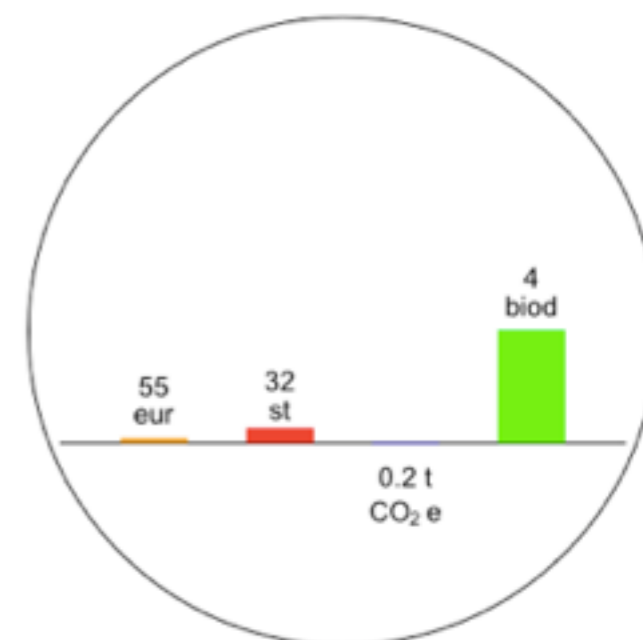
Graudi, 30 balles, mazā
saimniecība, bioloģiskā,
heterogēnā ainava

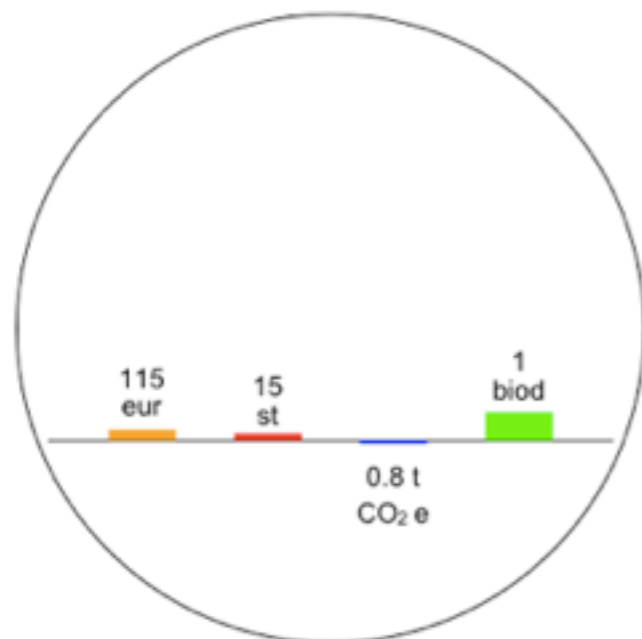
Graudi, 60 balles, lielā
saimniecība, konvencionāli,
heterogēnā ainava

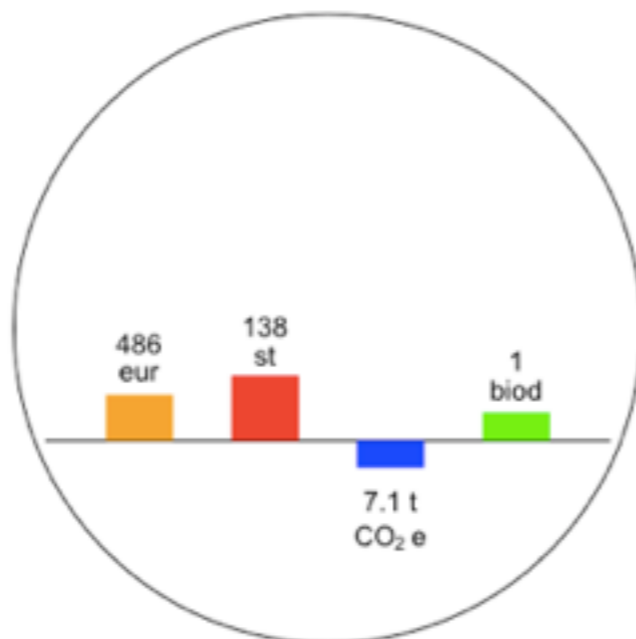
Graudi, 40 balles, mazā
saimniecība, bioloģiskā,
heterogēnā ainava

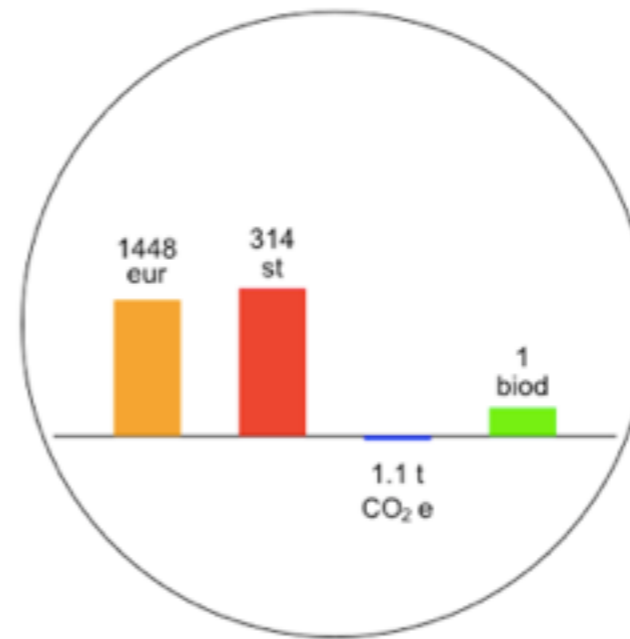
Graudi, 40 balles, lielā
saimniecība, konvencionāli,
homogēnā ainava

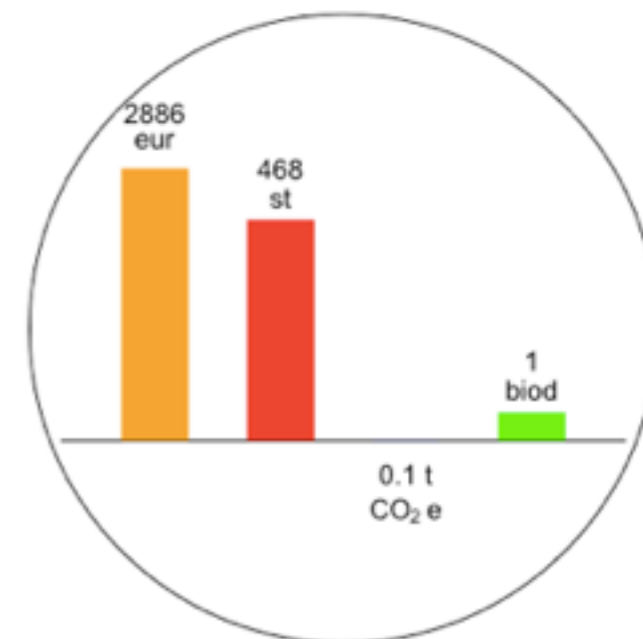
Piens intensīvi, lielā
saimniecība, sētie zālāji, 40
balles, homogēnā ainava (1 ha
/ 1,5 slauc. govīs)

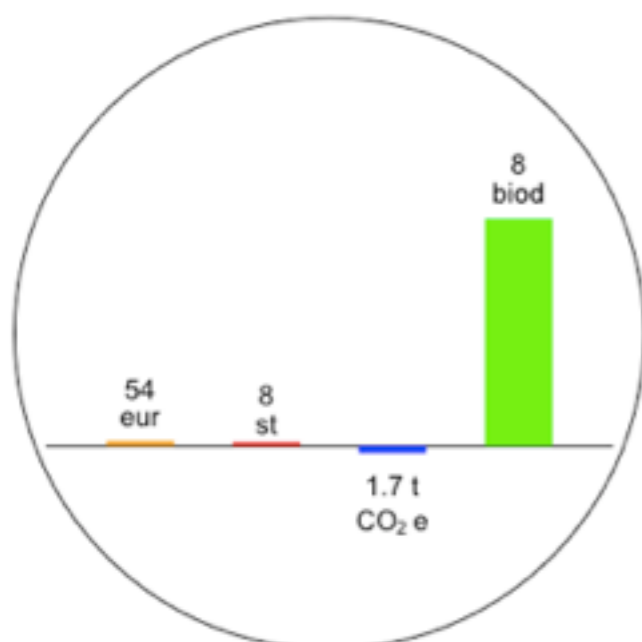
Dārzeni intensīvi, 40 balles, lielā
saimniecība, konvencionāli,
homogēnā ainava

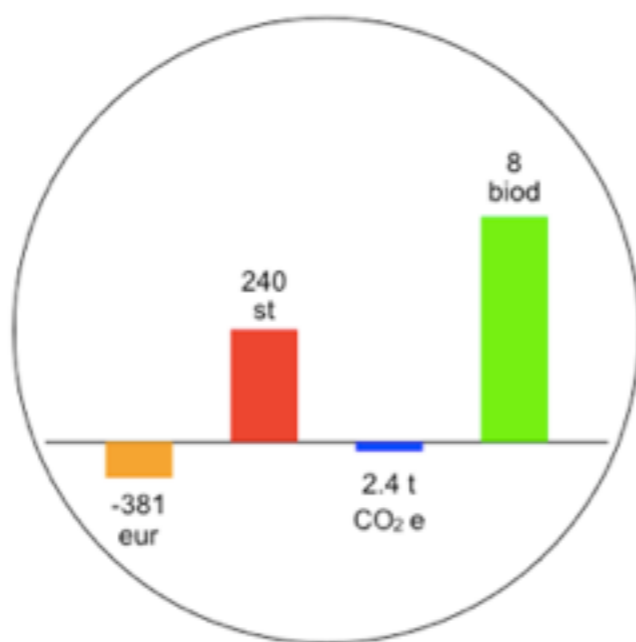
Augļi un ogas intensīvi, lielā
saimniecība, homogēnā
ainava

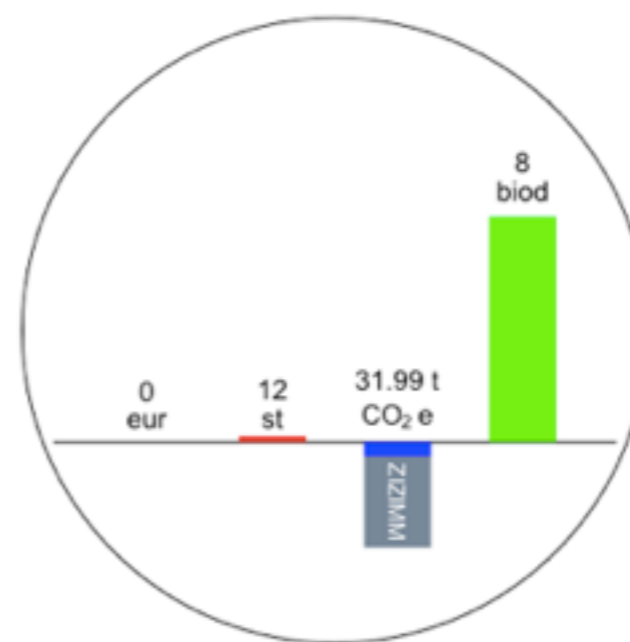
Gaļas liellopi ekstensīvi, vidējā
saimniecība, heterogēnā
ainava (1 ha / 0,5 govīs)

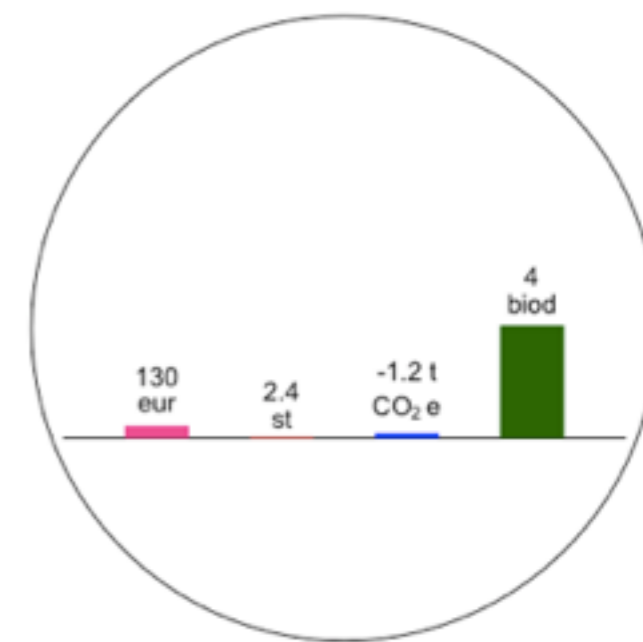
Piens ekstensīvi, ļoti maza
saimniecība, heterogēnā
ainava (1 ha / 0,5 govīs)

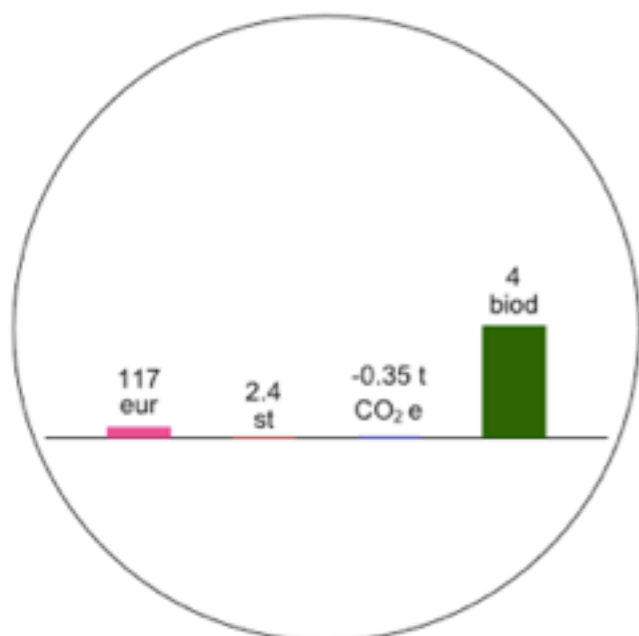
Apļaušana, mazā saimniecība,
heterogēnā ainava, organiskā
augšne

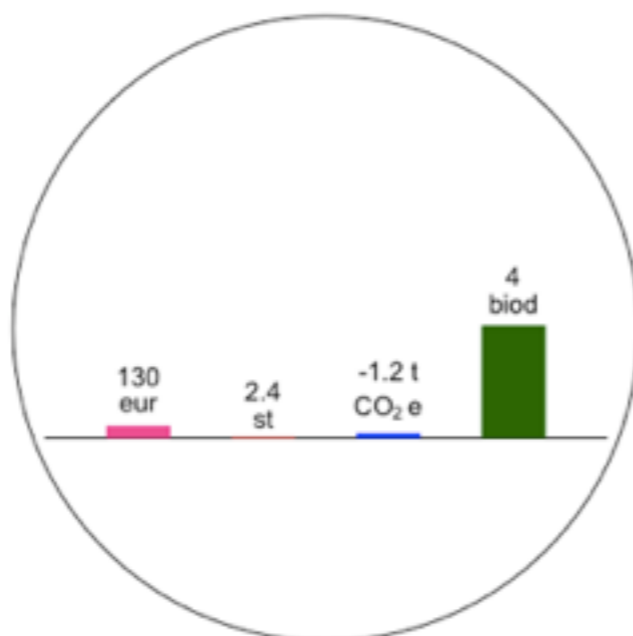
Meža mērķtiecīga atjaunošana,
egle, 1.bonitāte, minerālaugsne,
90 gadu cikls

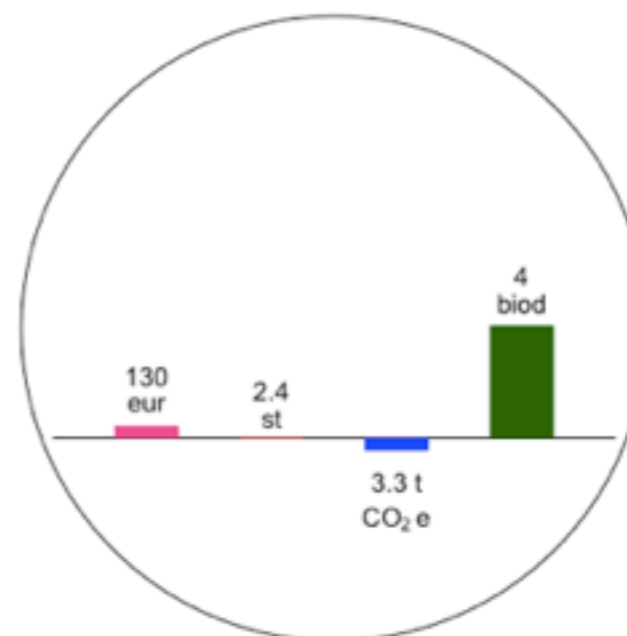
Meža dabiskā atjaunošanās,
egle, 1.bonitāte,
minerālaugsne, 90 gadi cikls

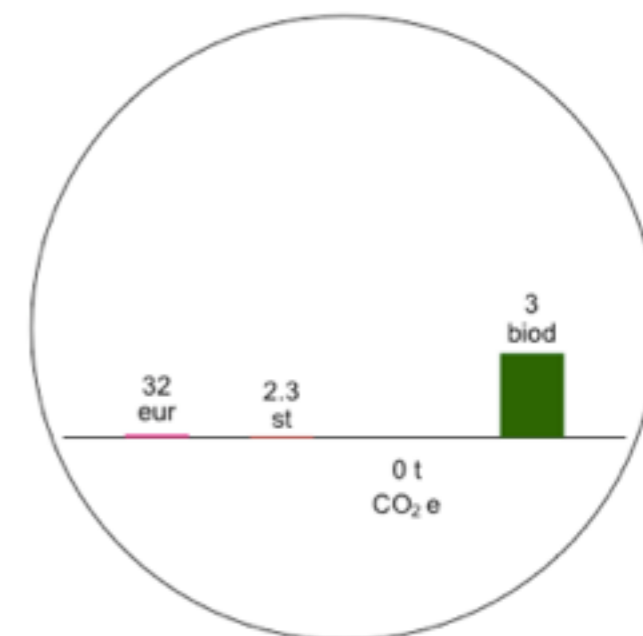
Meža mērķtiecīga
atjaunošana, egle, 1.bonitāte,
minerālaugsne, 90 gadi cikls

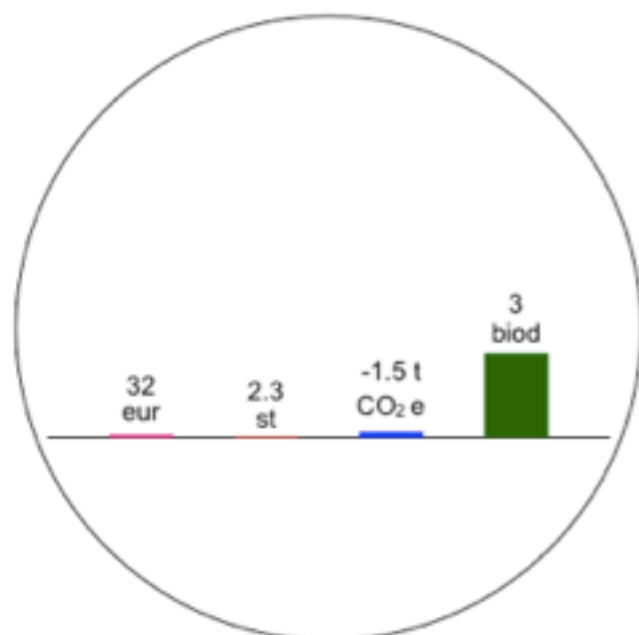
Meža mērķtiecīga atjaunošana,
egle, 1.bonitāte, organiskā
augšne, 90 gadi cikls

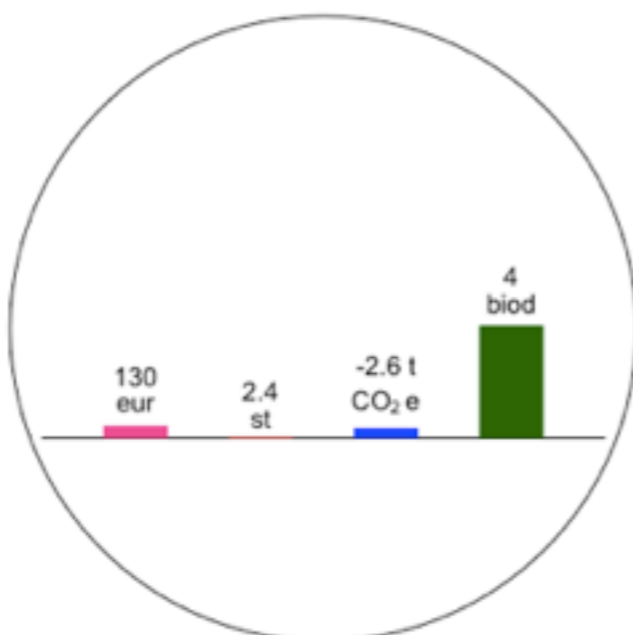
Izcirtuma aizaugšana ar
saimnieciski mazvērtīgām sugām
(egle -> baltalksnis), 1.bonitāte,
minerālaugsne, 30 gadi cikls

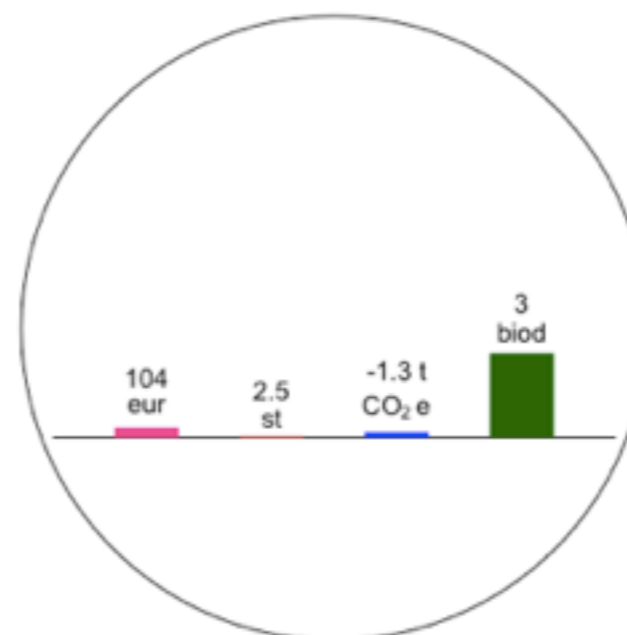
Lauksaimniecības zemes
dabiskā apmežošanās,
baltalksnis, 1.bonitāte,
minerālaugsne, 30 gadi cikls

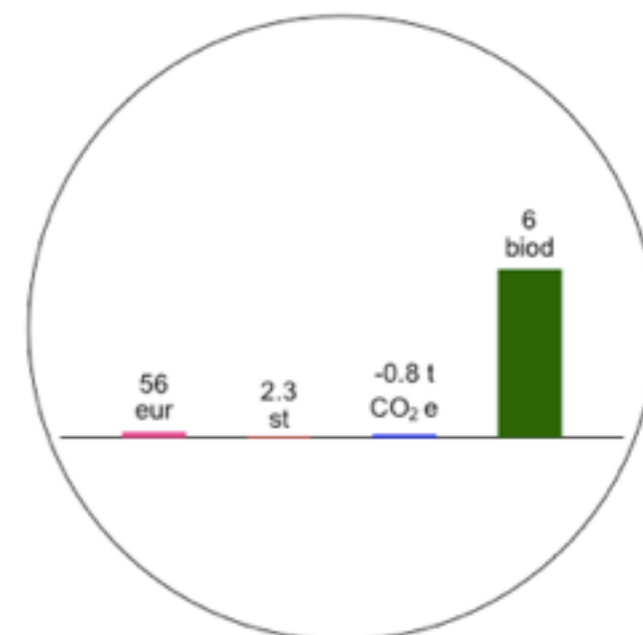
Lauksaimniecības zemes
apmežošana, egle, 1.bonitāte,
minerālaugsne, 90 gadi cikls

Meža mērķtiecīga atjaunošana,
bērzs, 1.bonitāte, 80 gadi,
minerālaugsne

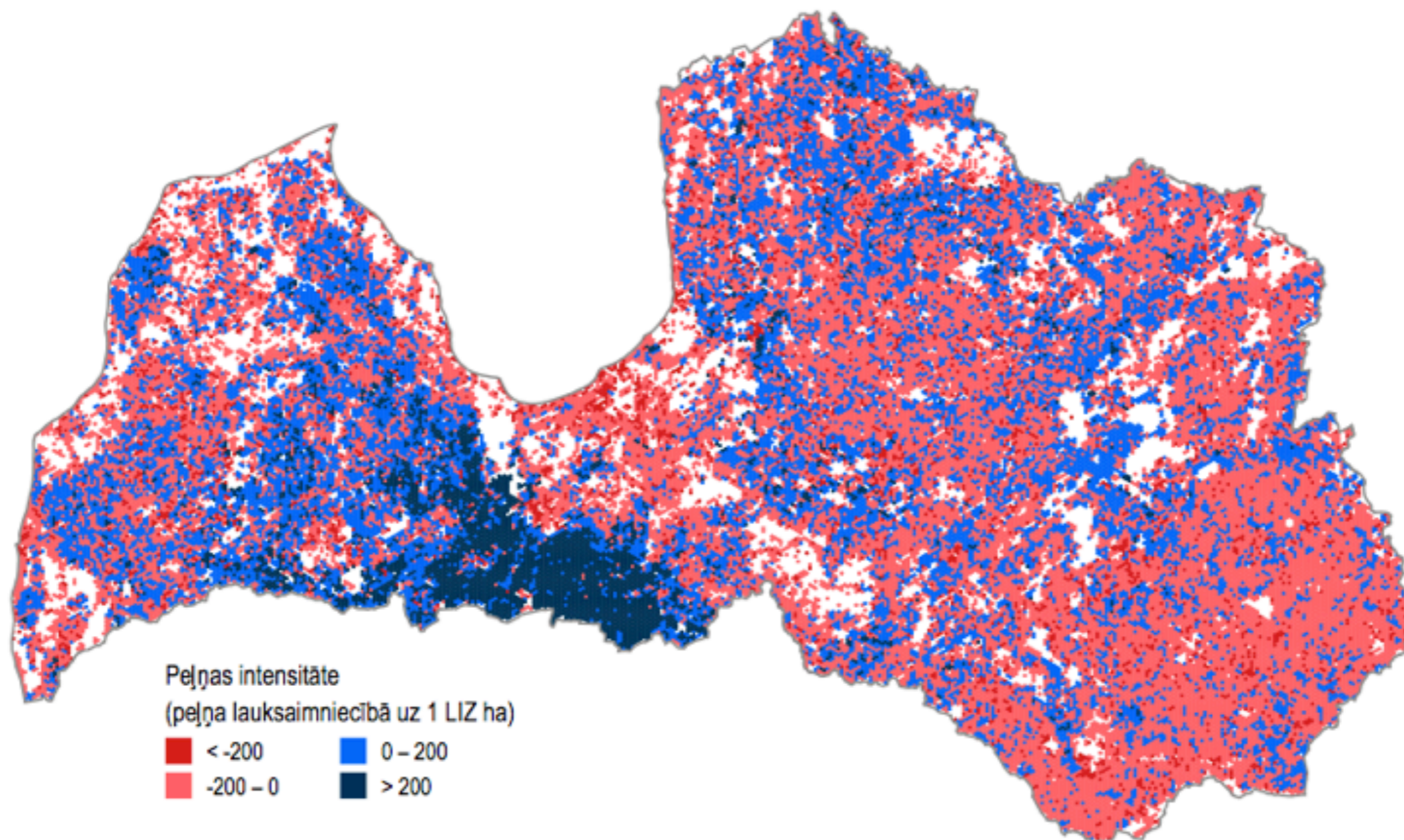
Meža mērķtiecīga atjaunošana,
apse, 1.bonitāte, 80 gadi,
minerālaugsne

Pe|ņa

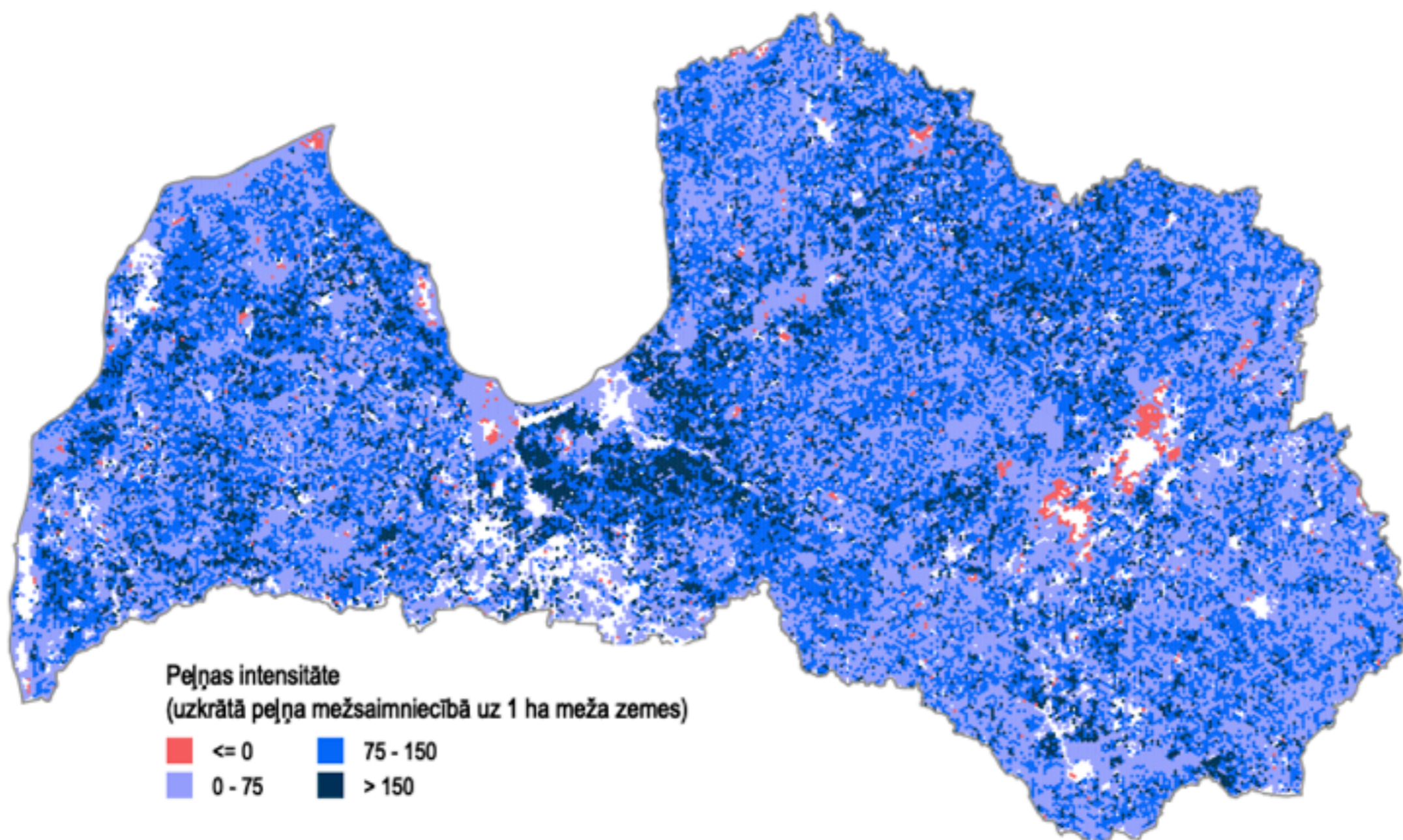
Peļņa

lauksaimniecības sektors

Peļņa

mežsaimniecības sektors

Darbaspēka ieguldījums

Darbaspēka ieguldījums

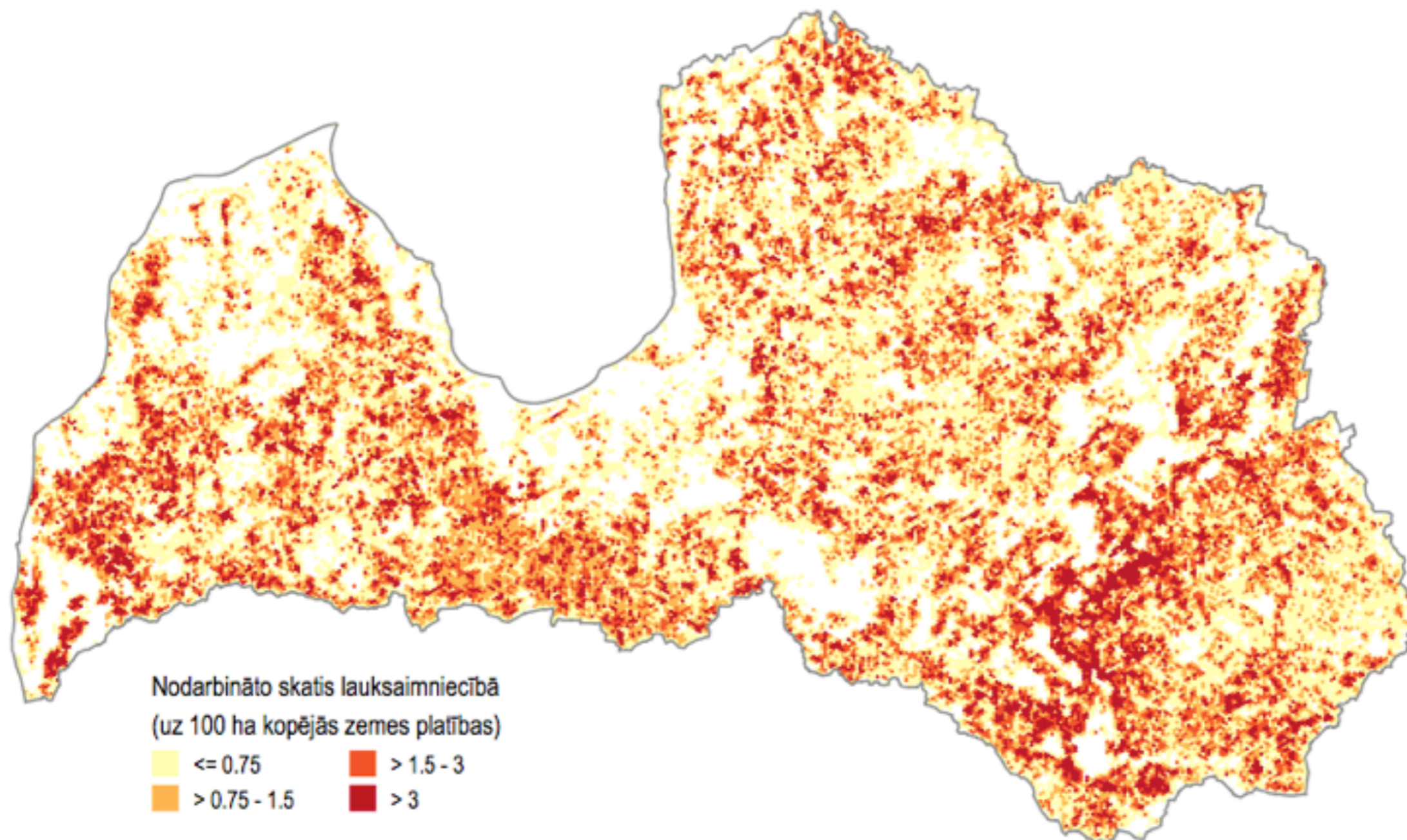
lauksaimniecības sektors

	Darbaspēka ieguldījums (stundās)			
	Lielās saimniecības	Vidējās saimniecības	Mazās saimniecības	Ļoti mazās saimniecības
GEP (graudaugi, eļļaugi, pākšaugi)	15	19	32	60
Kartupeļi	80	183	248	350
Dārzeni, zemenes, ziedi	314	410	605	650
Ilggadīgie kultūraugi	468	550	655	655
Citi kultūraugi	99	130	180	250
Papuve	7	8	14	25
Zālāji aramzemē	18	22	37	70
Plāvas un ganības (ar dzīvniekiem)	6	8	12	25
Slaucamās govīs (ar teļiem)	80	104	200	480
Zīdītājgovīs	17	17	25	50
Zirgi	17	17	25	50
Kazas	42	42	70	200
Aitas	10	10	20	40
Cūkas	4,6	20	60	100
Putni	0,79	2	3	5
Bišu saimes	20	52	100	200

Darbaspēka ieguldījums

2016. gads

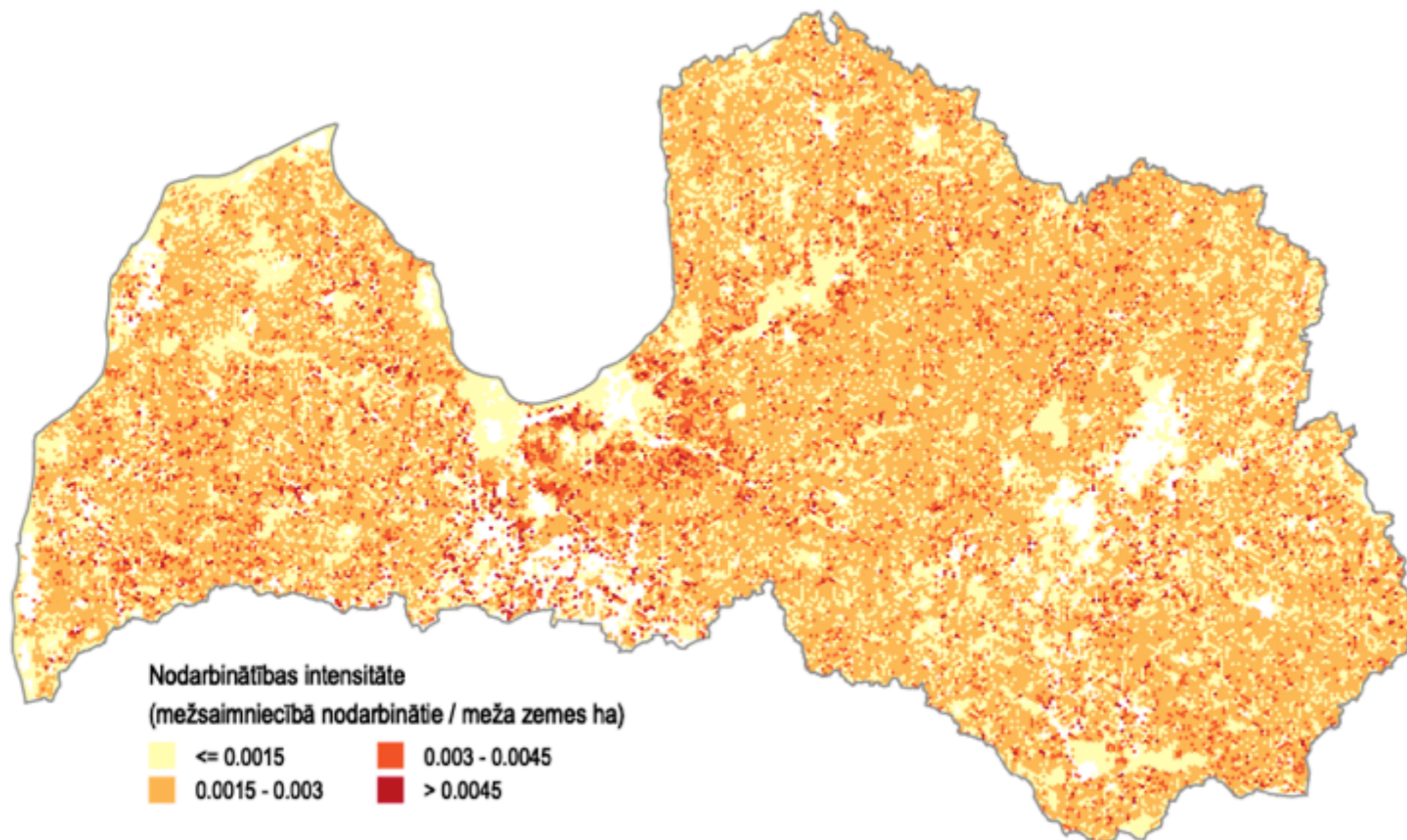
lauksaimniecības sektors

Darbaspēka ieguldījums

2016. gads

mežsaimniecības sektors

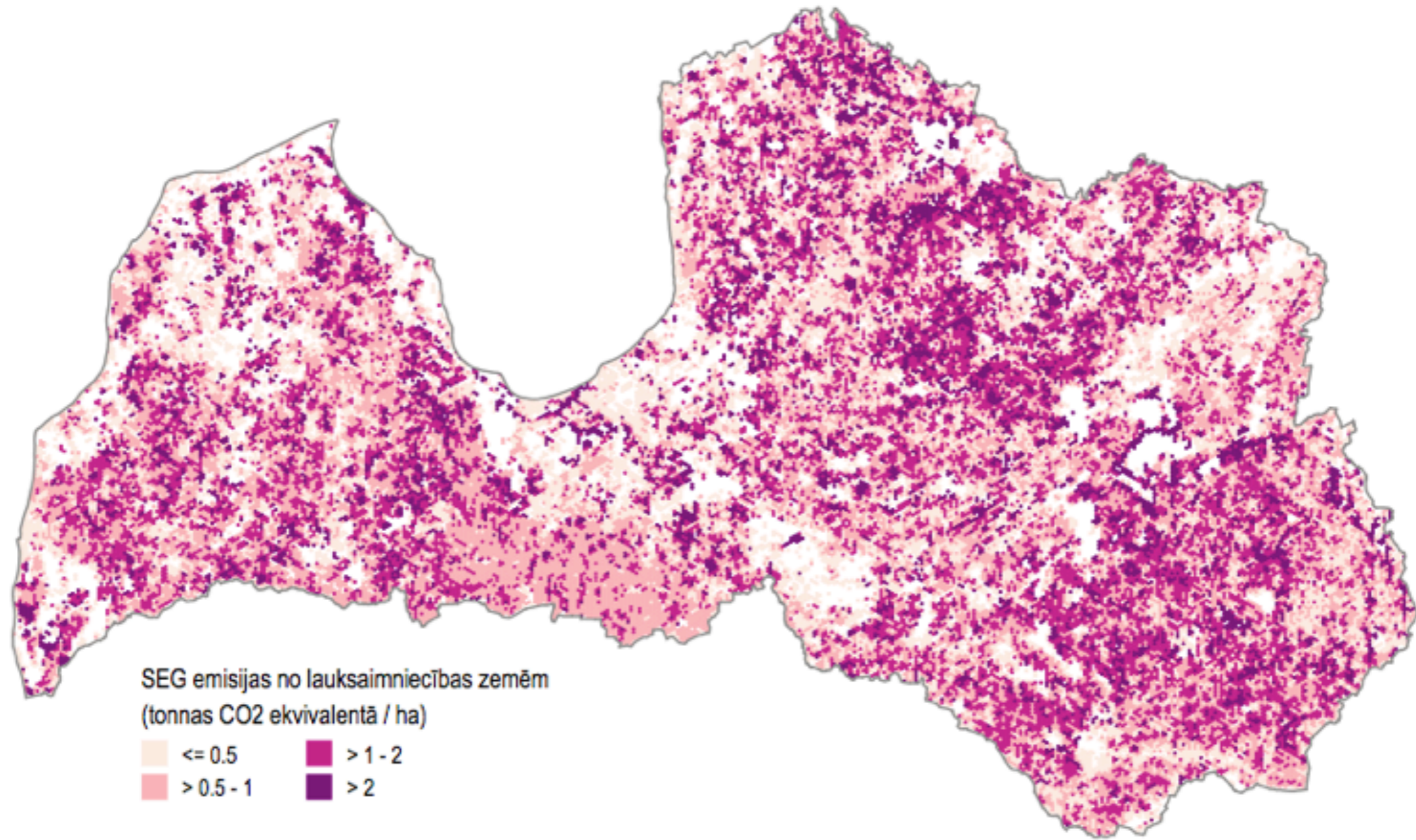

SEG emisijas / piesaiste

SEG emisijas/piesaiste

2016. gads

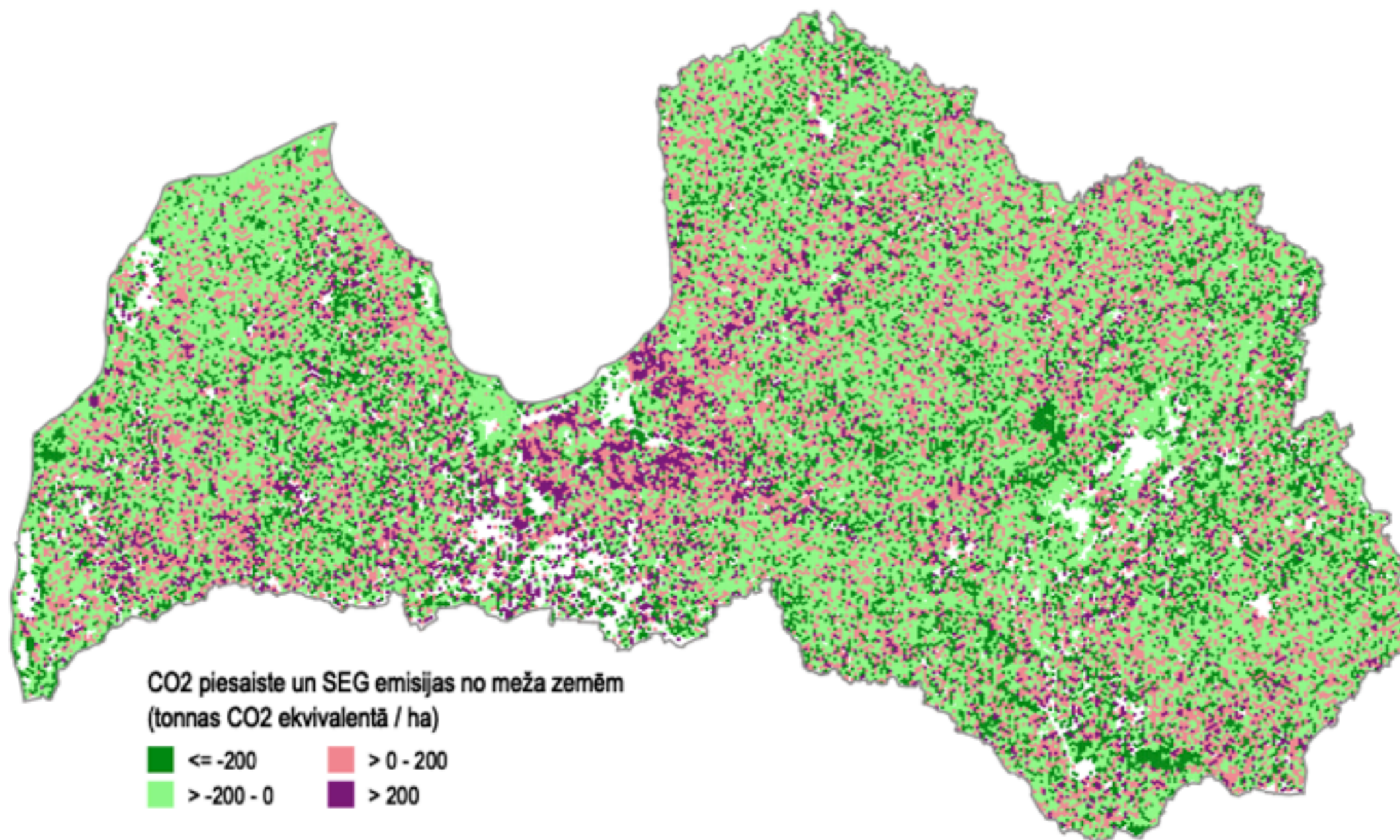
lauksaimniecības sektors

SEG emisijas/piesaiste

2016. gads

mežsaimniecības sektors

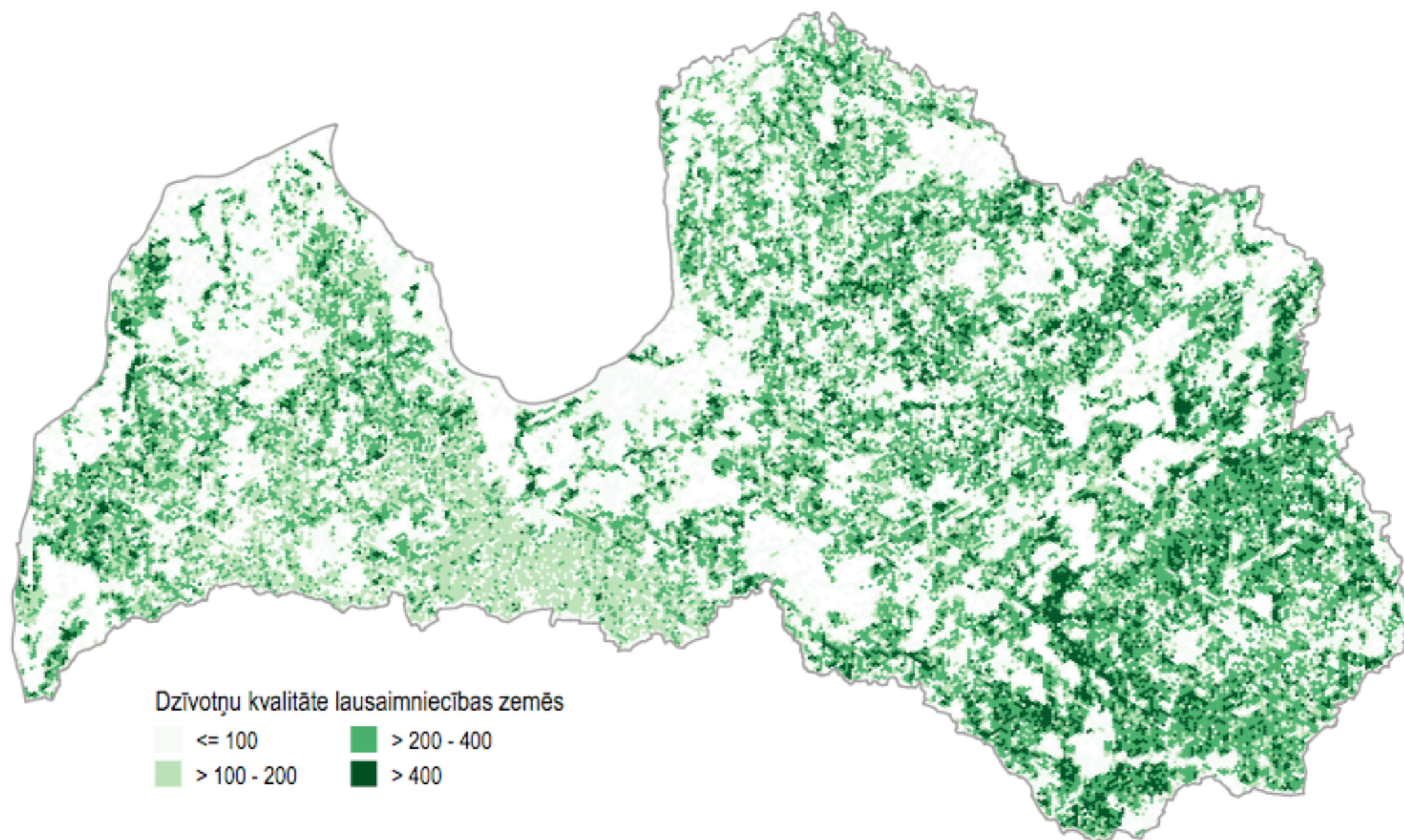

Bioloģiskā daudzveidība

Putnu dzīvotņu kvalitāte

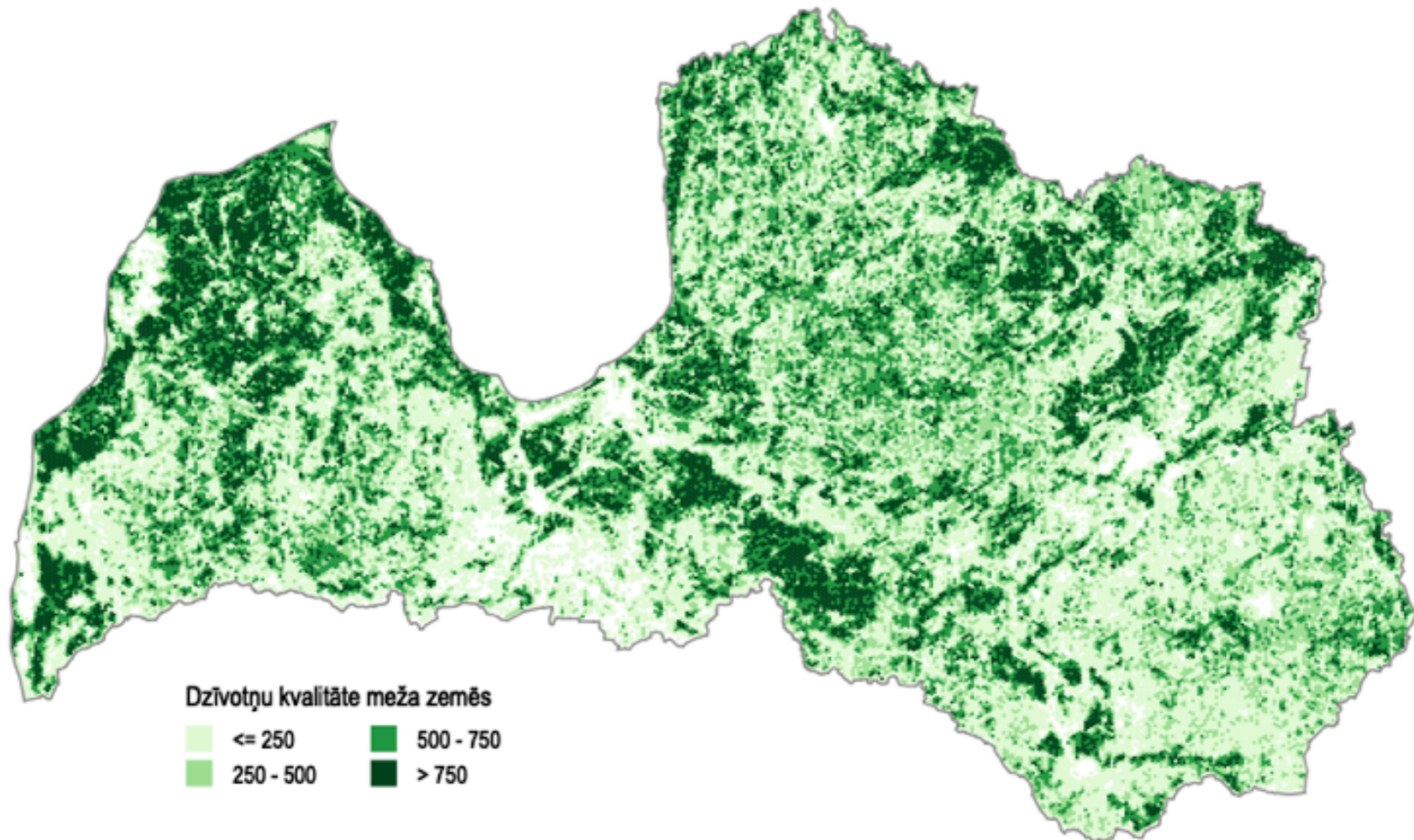
lauksaimniecības zeme

Putnu dzīvotņu kvalitāte

2016. gads

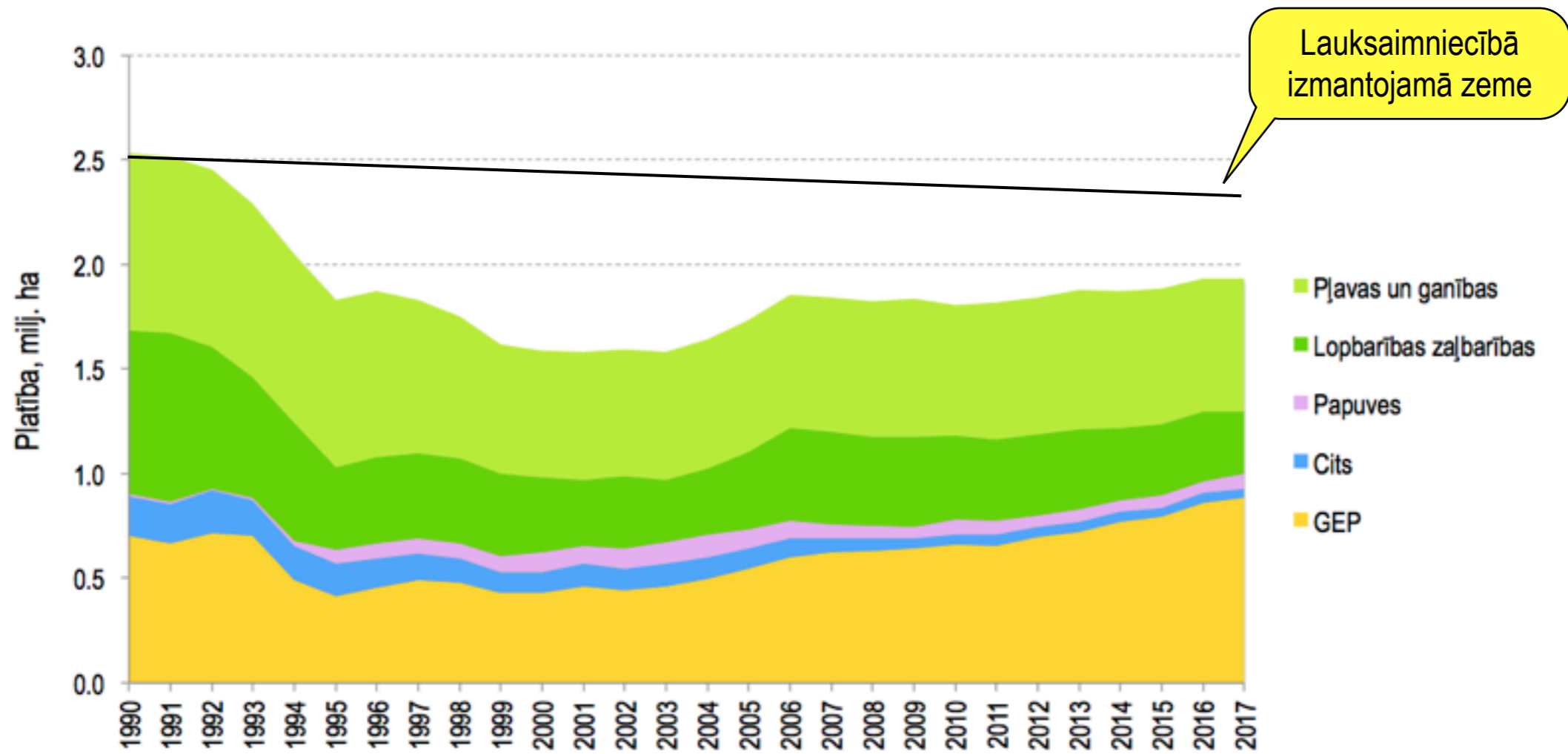
meža zeme

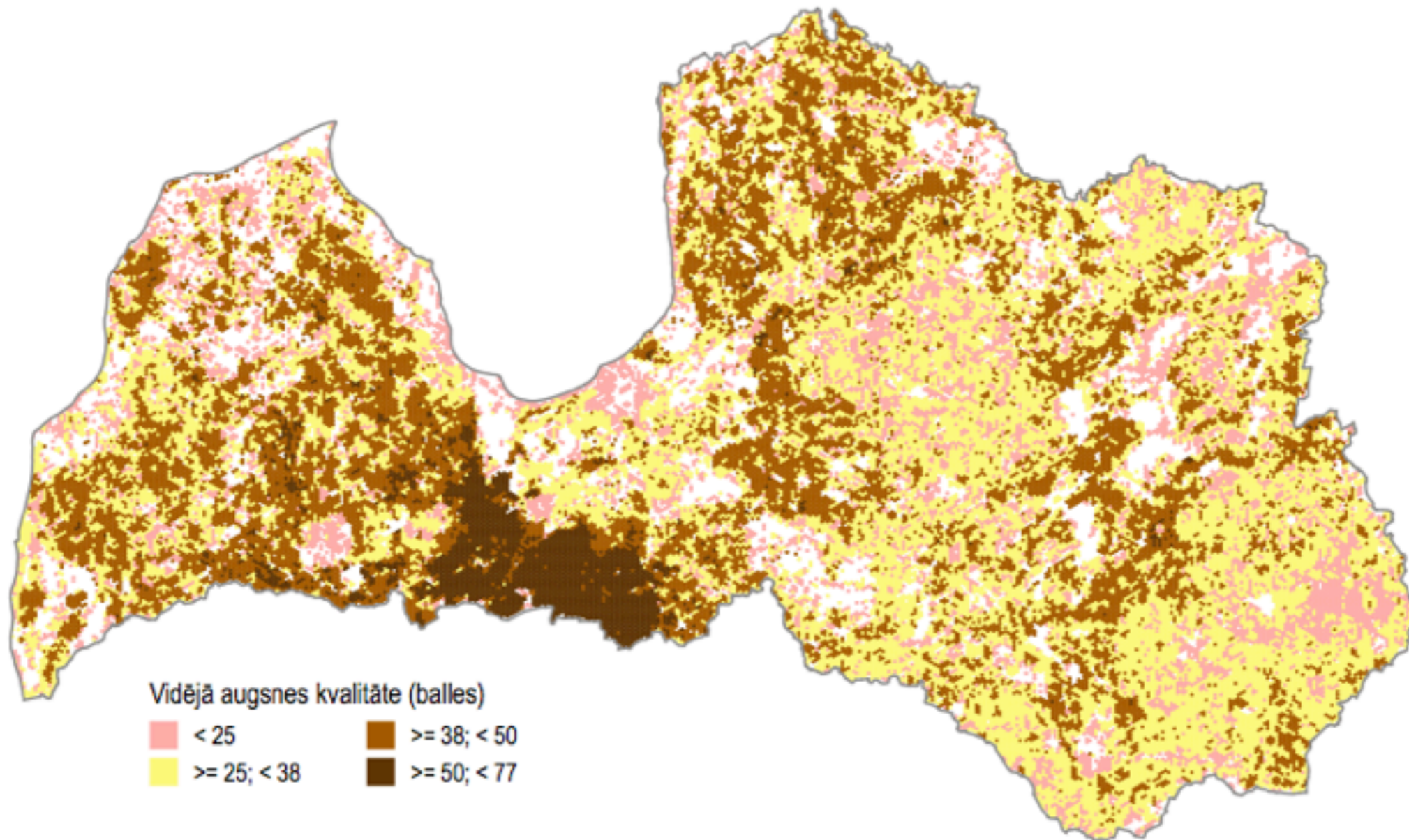

Lauksaimniecības zemes izmantošanas apskats

Izmantotā LIZ

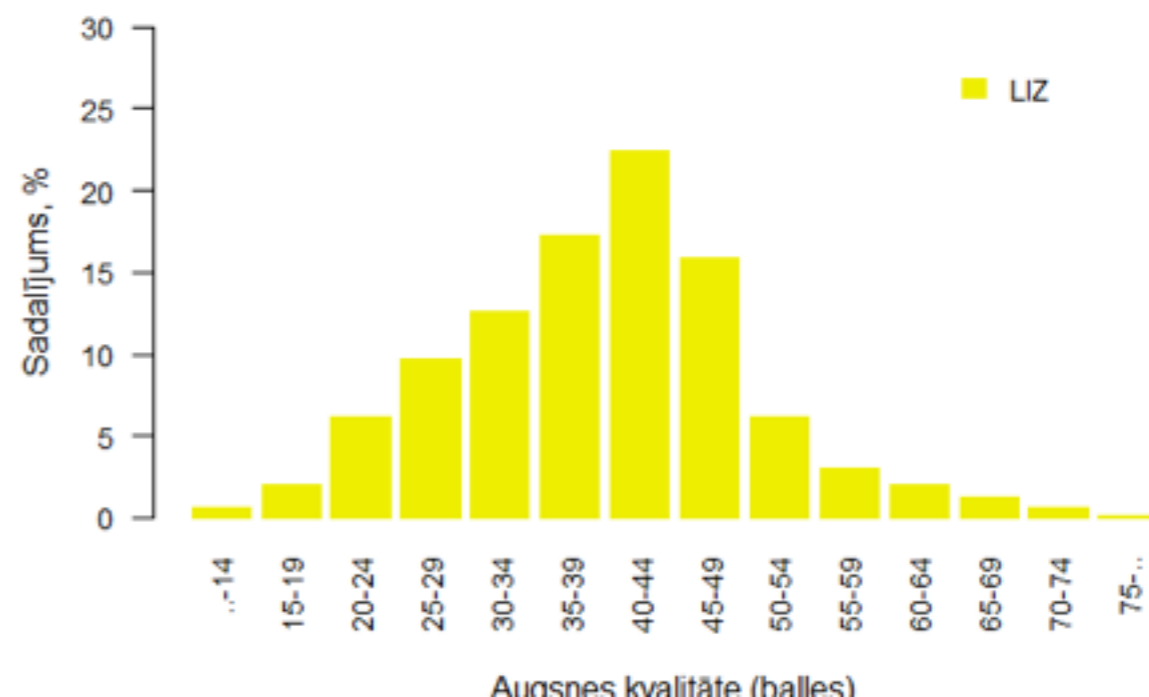
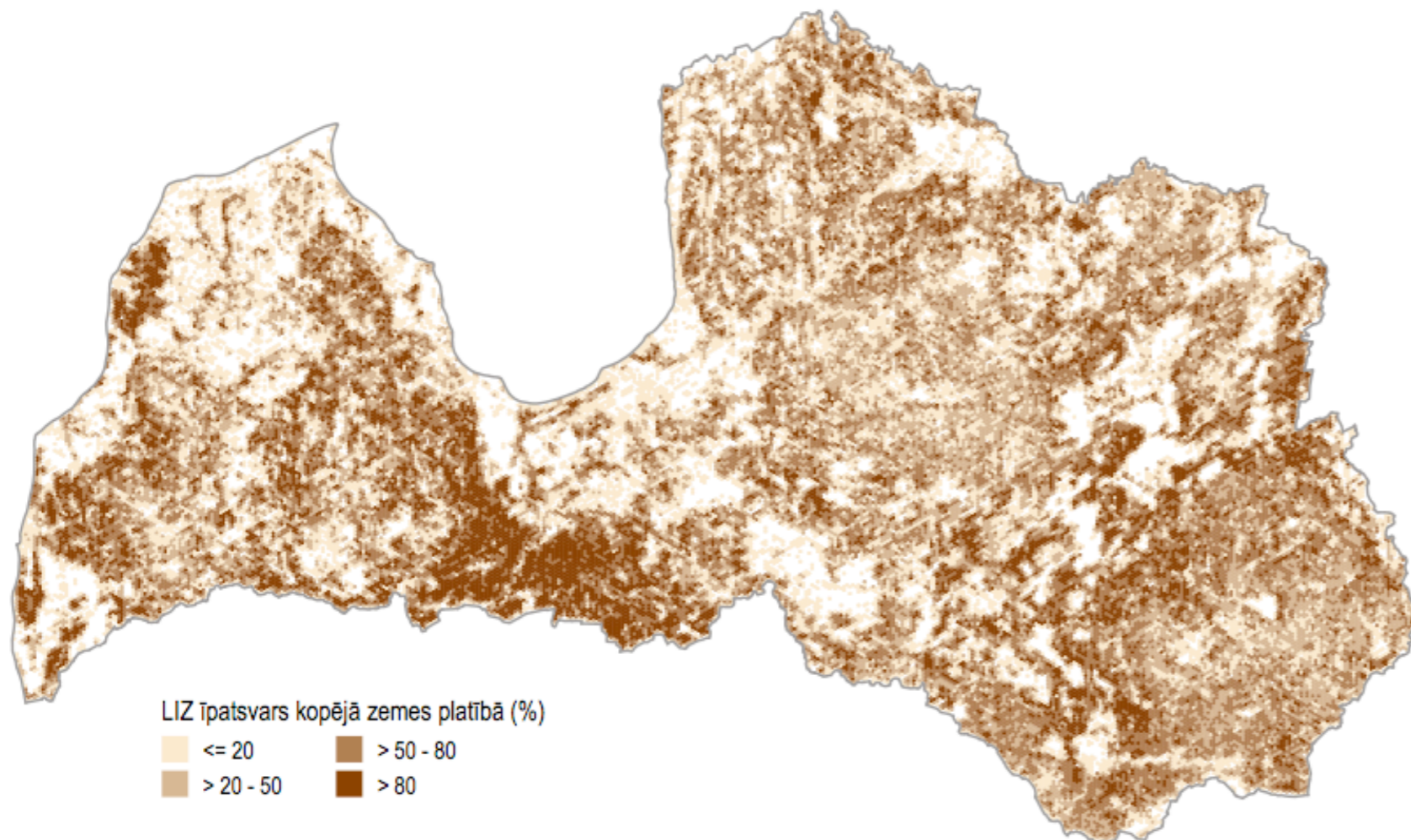

Augsnes kvalitāte ballēs

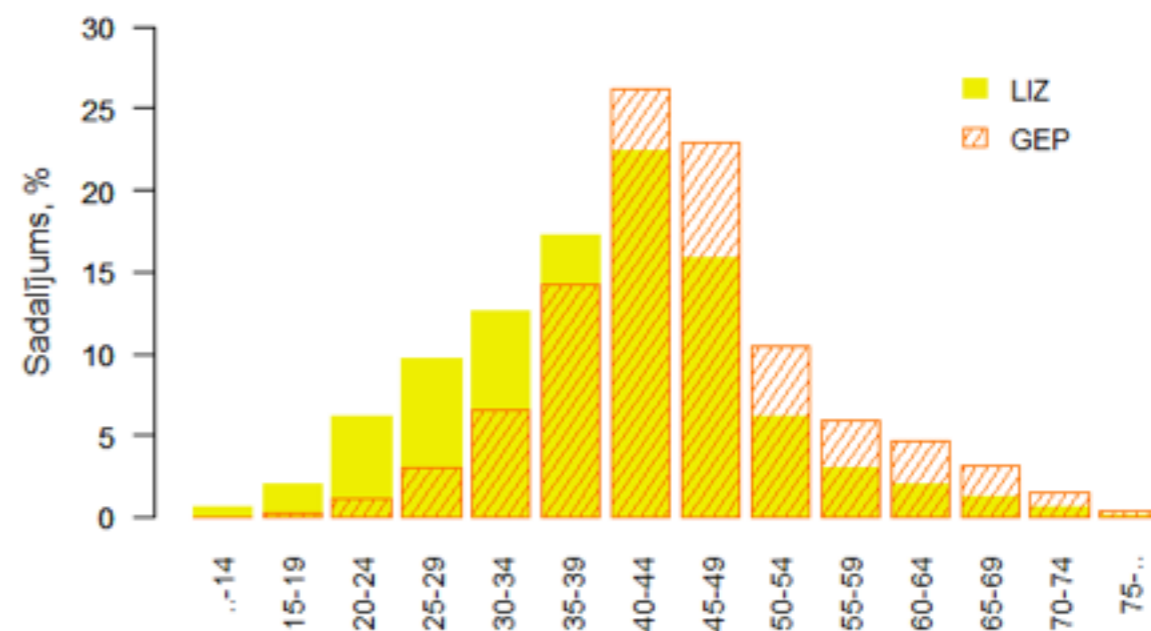
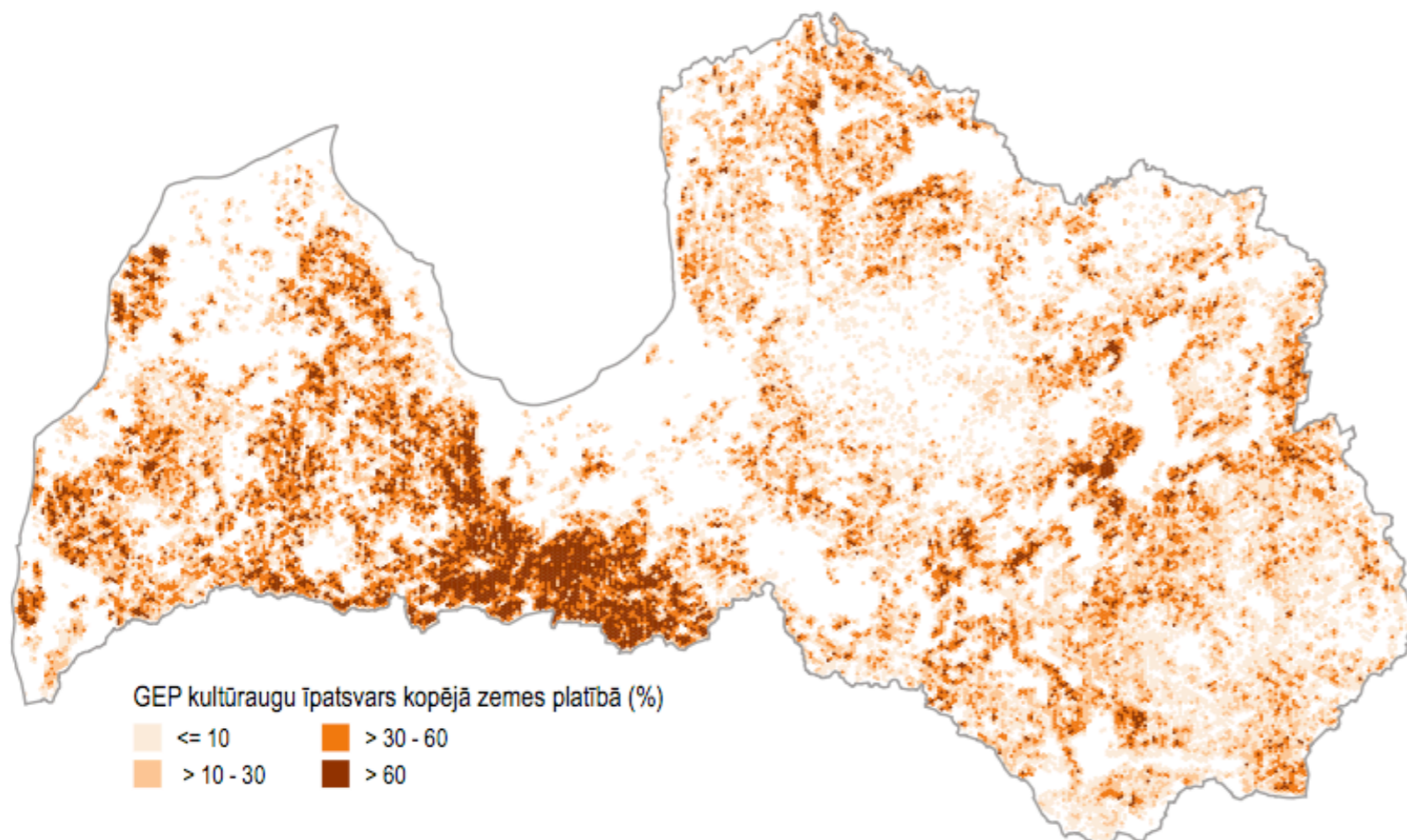

LIZ kopā

2016. gads

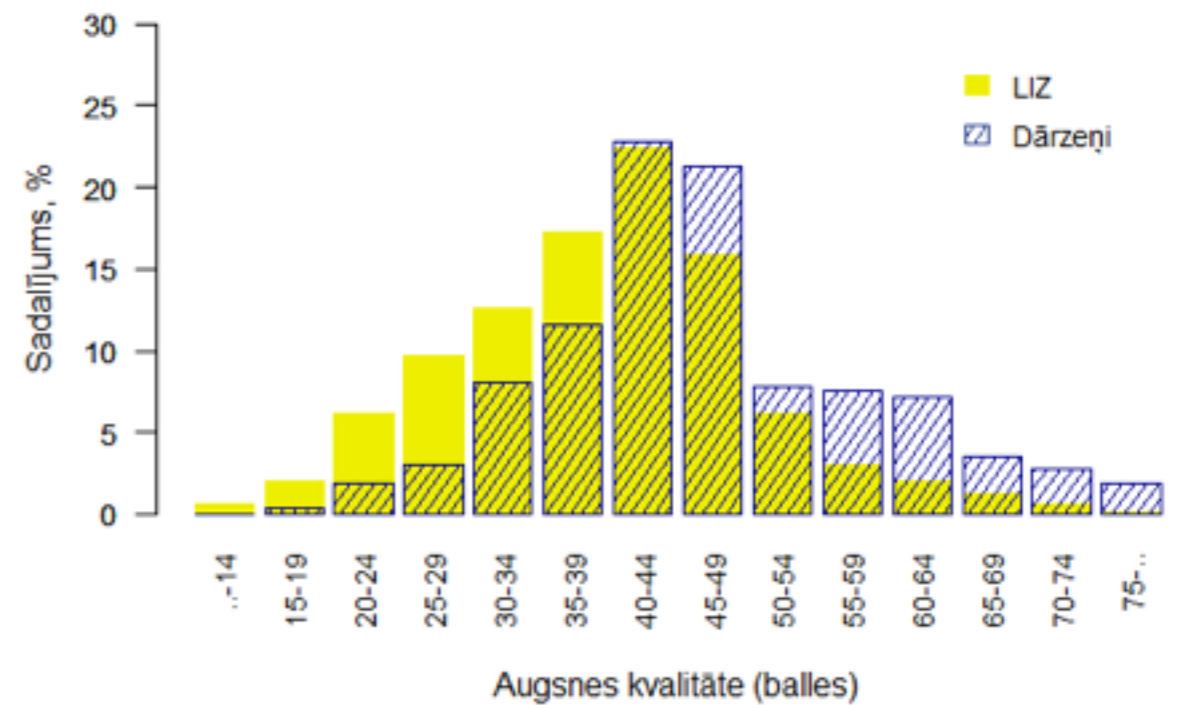
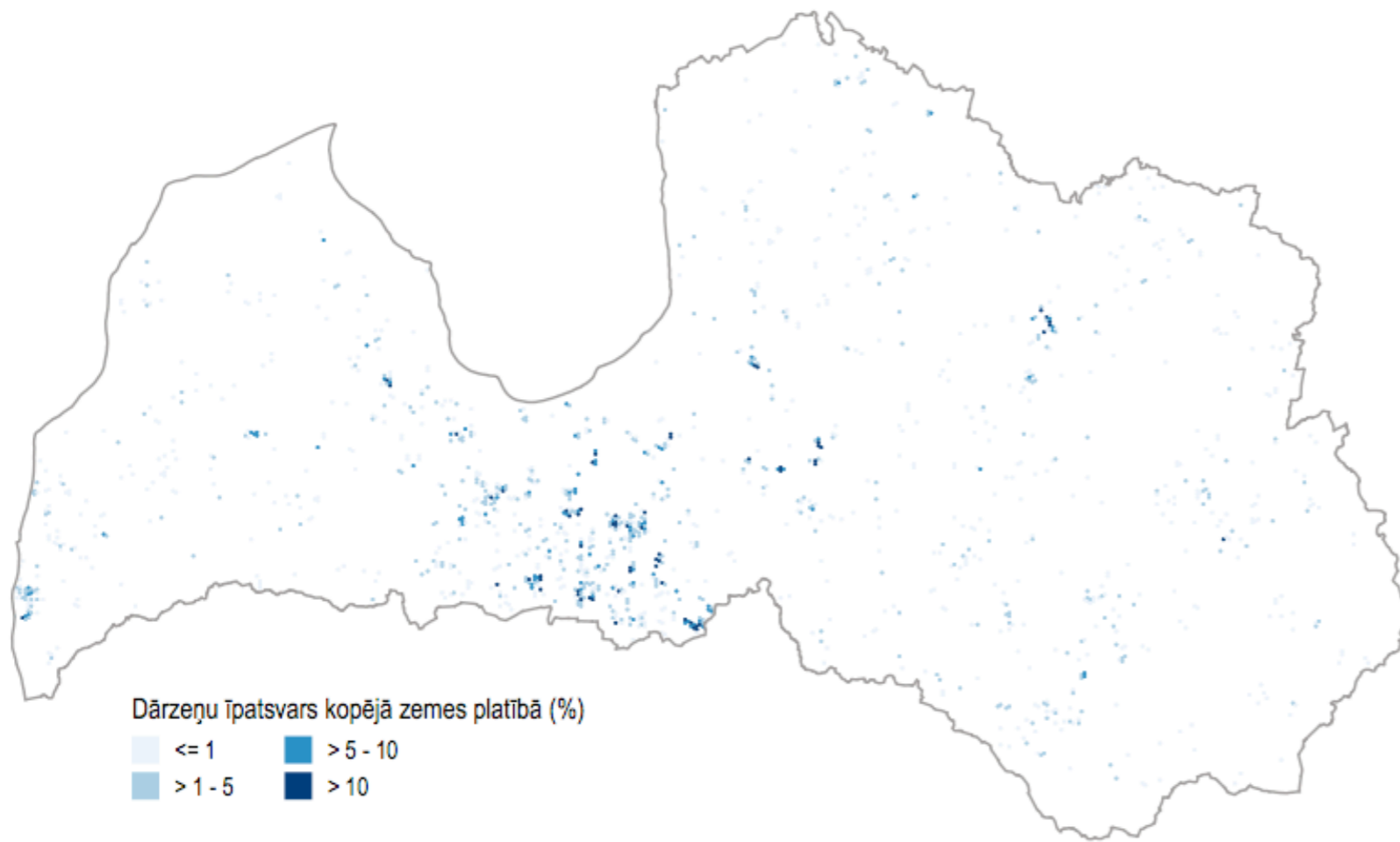

GEP

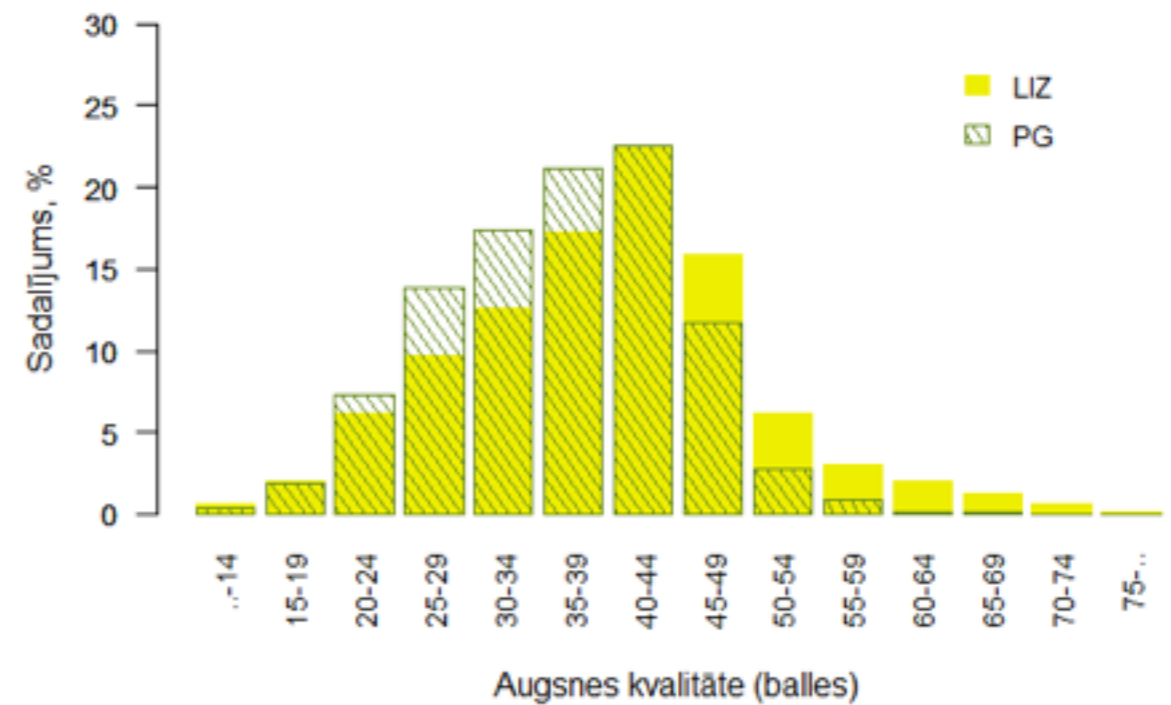
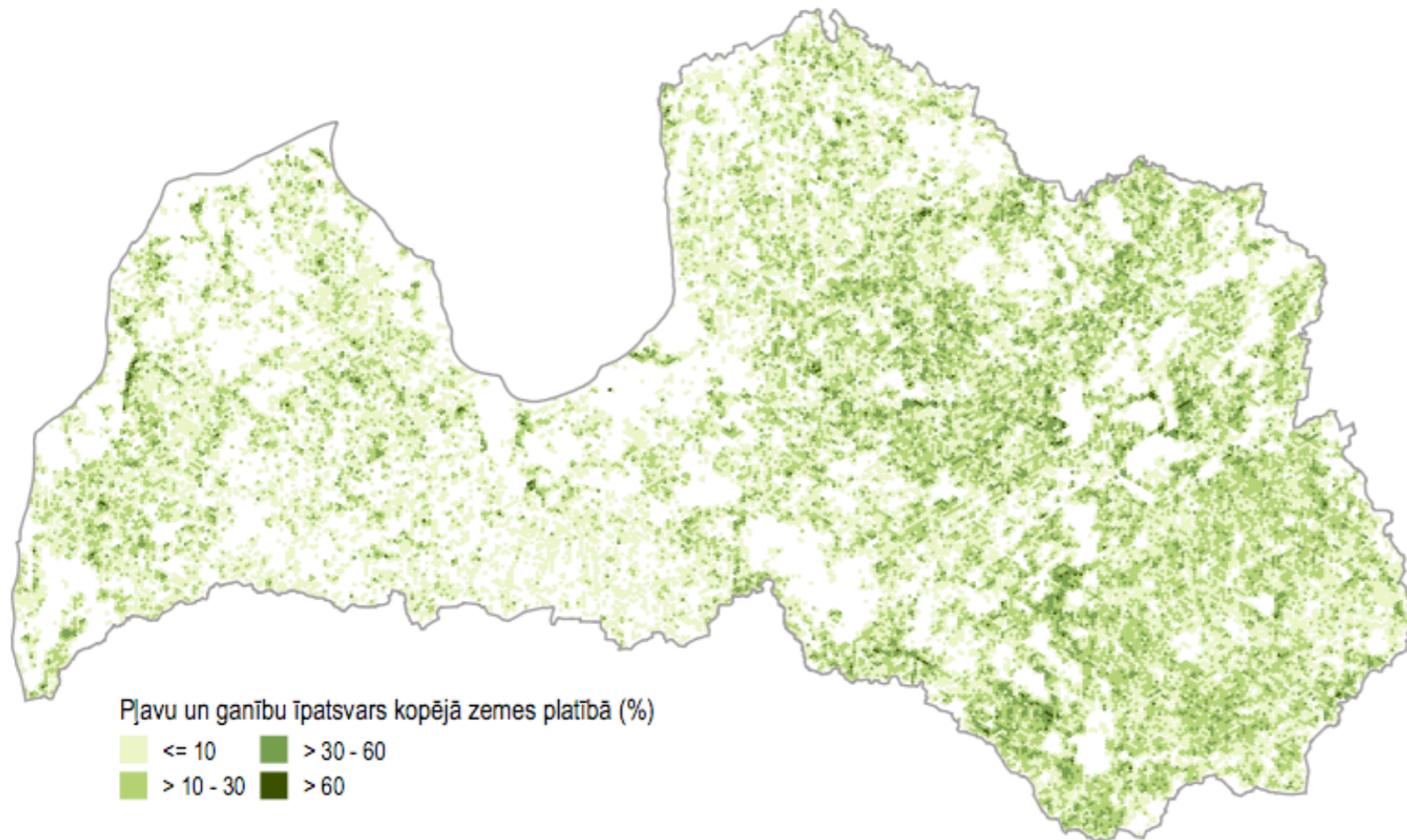

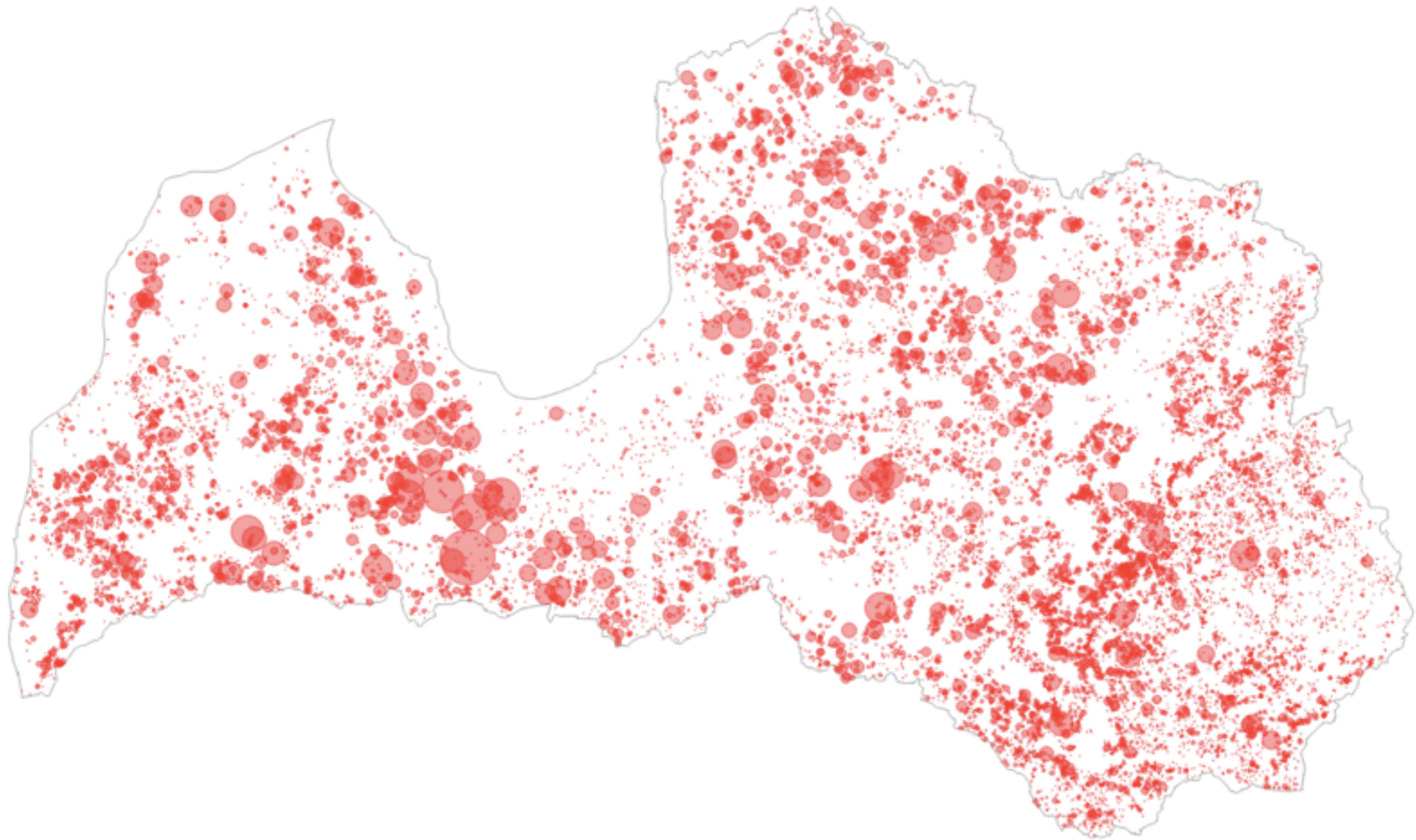
Dārzeņi

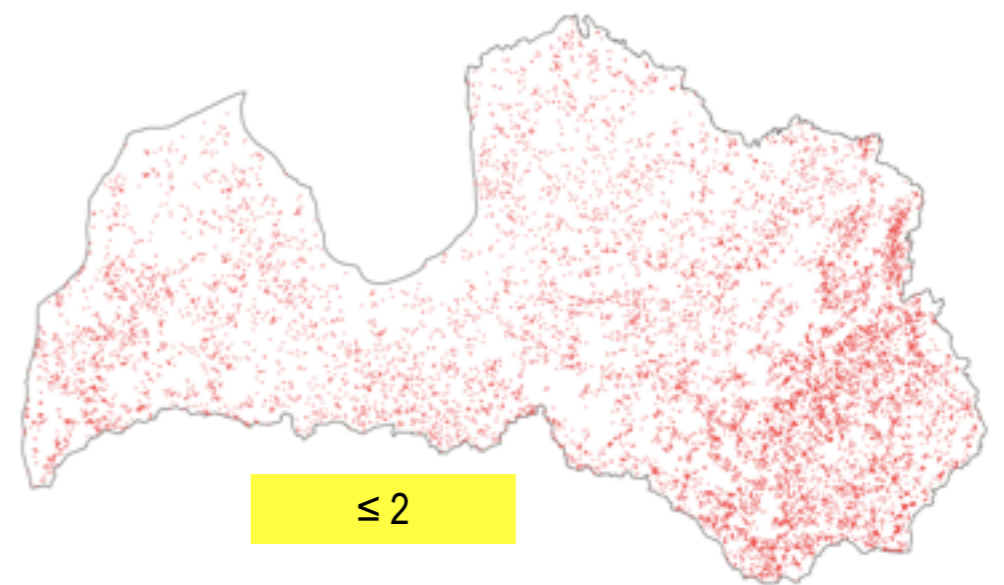
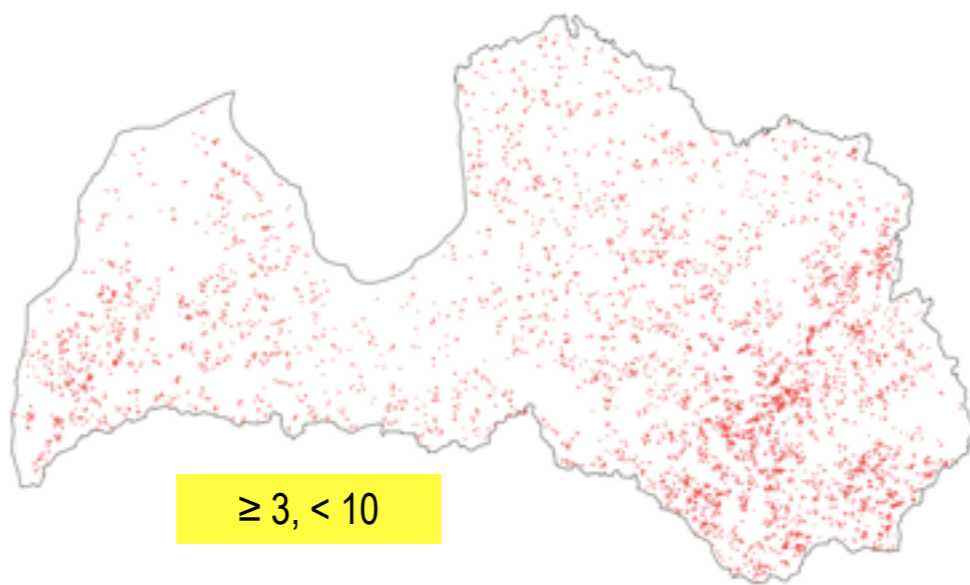
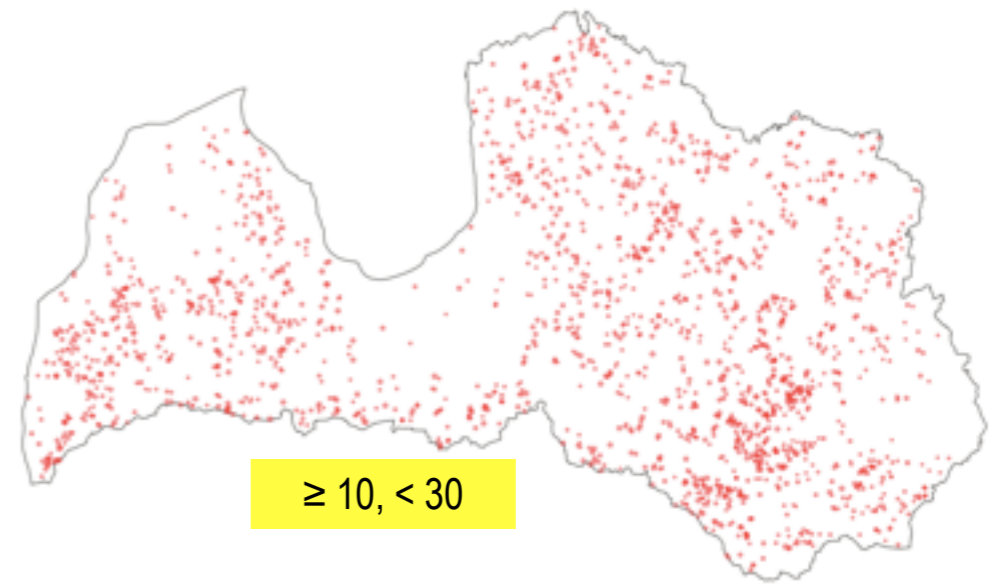
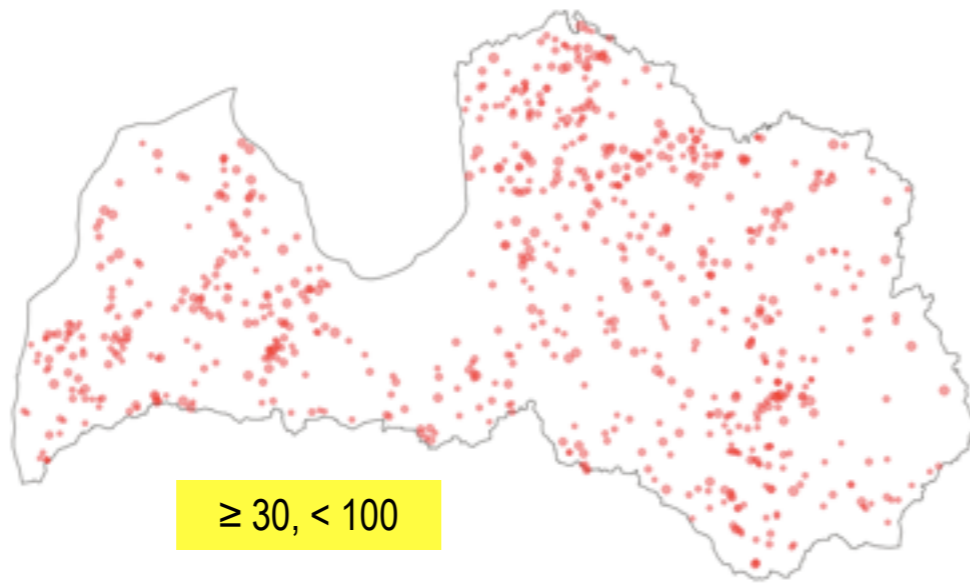
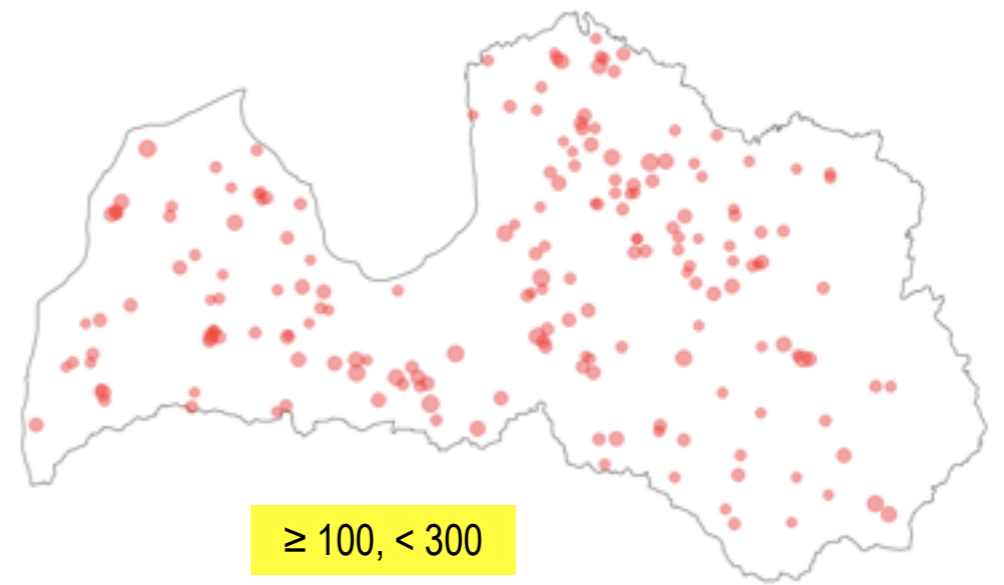
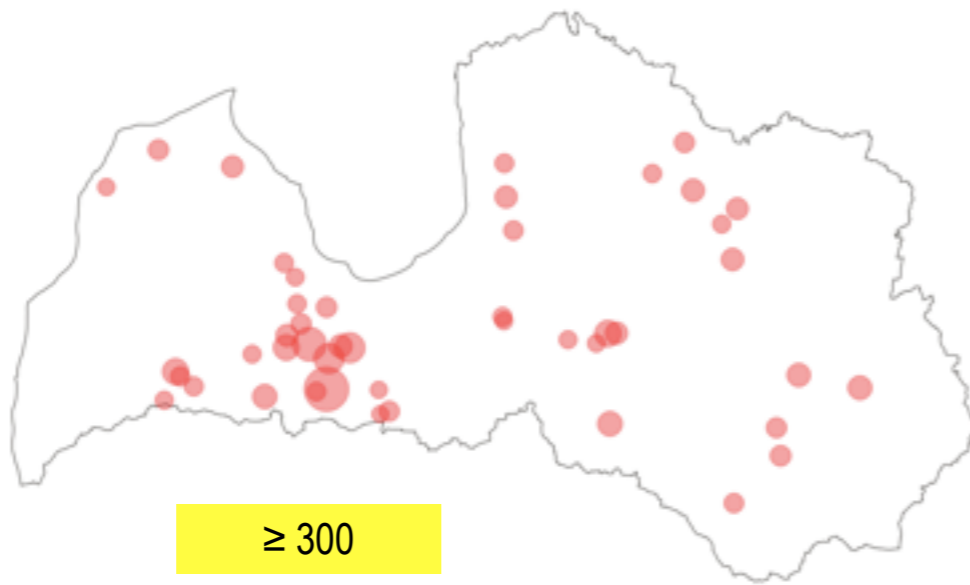
Pļavas un ganības

Slaucamās govīs

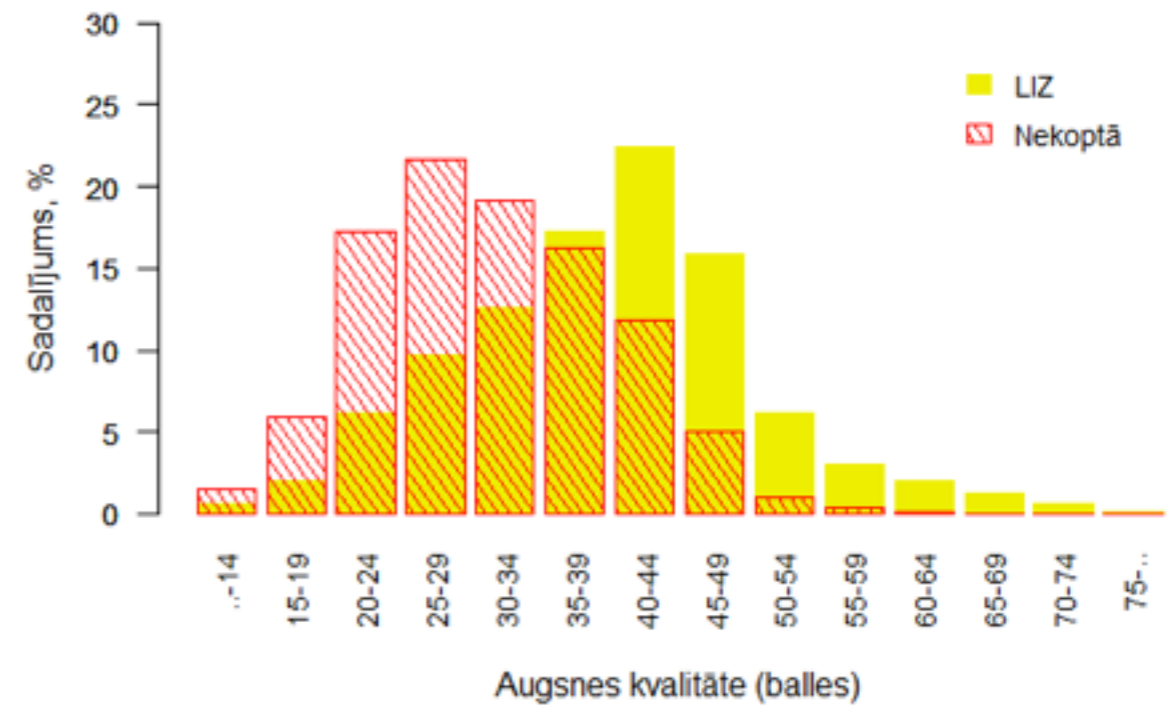
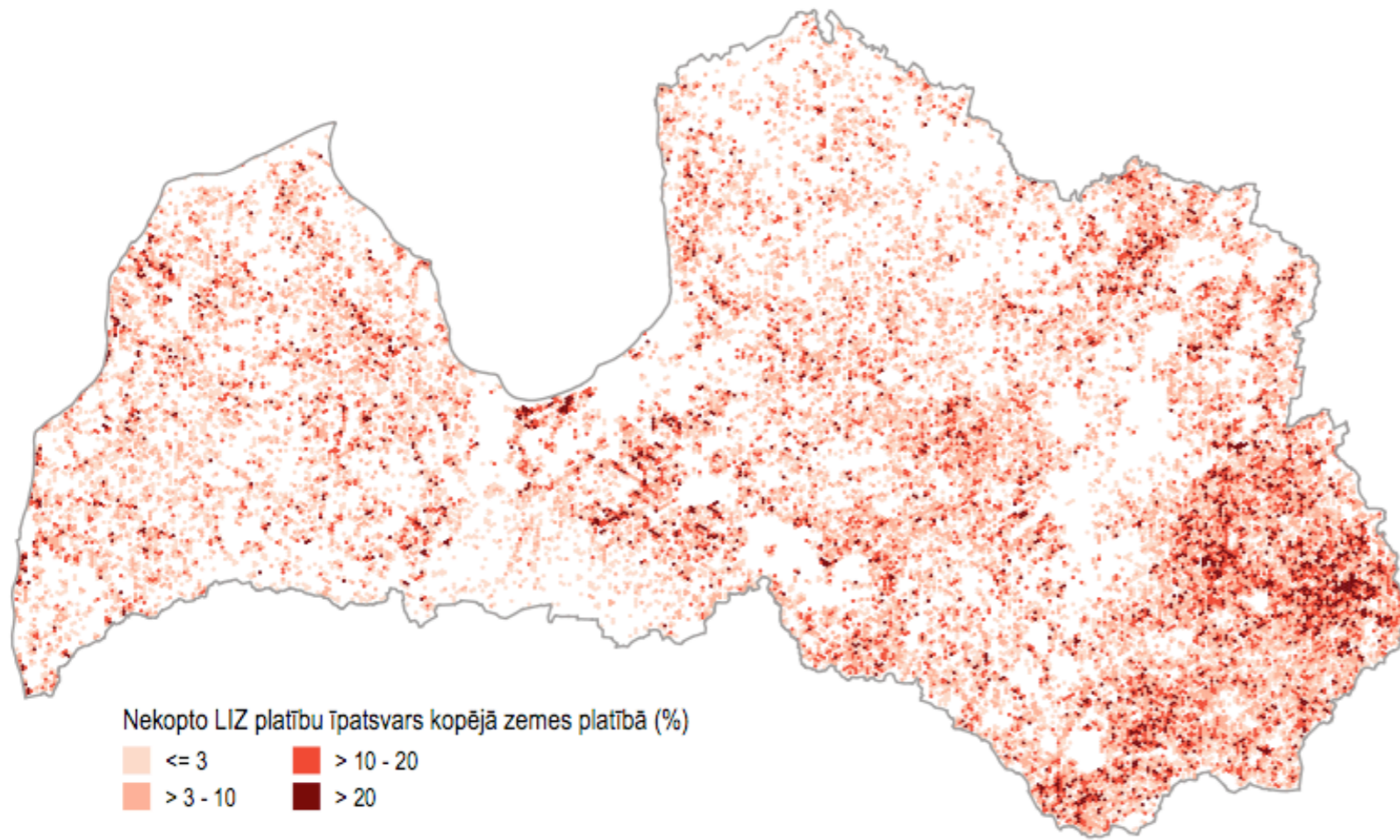

Slaucamās govīs

Nekoptās platības

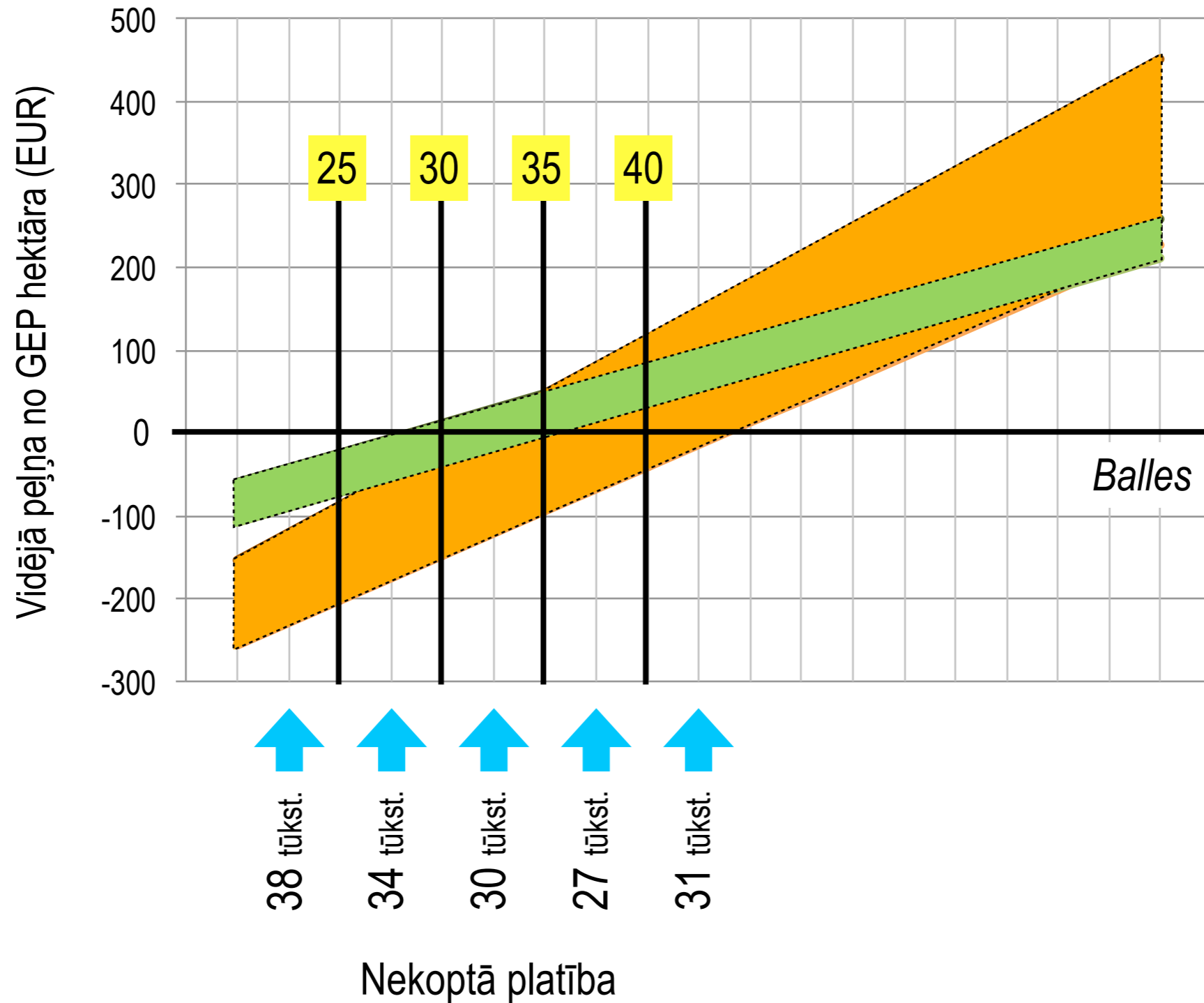
Nekoptā platība

Nekoptā platība (delalizētā analīze)

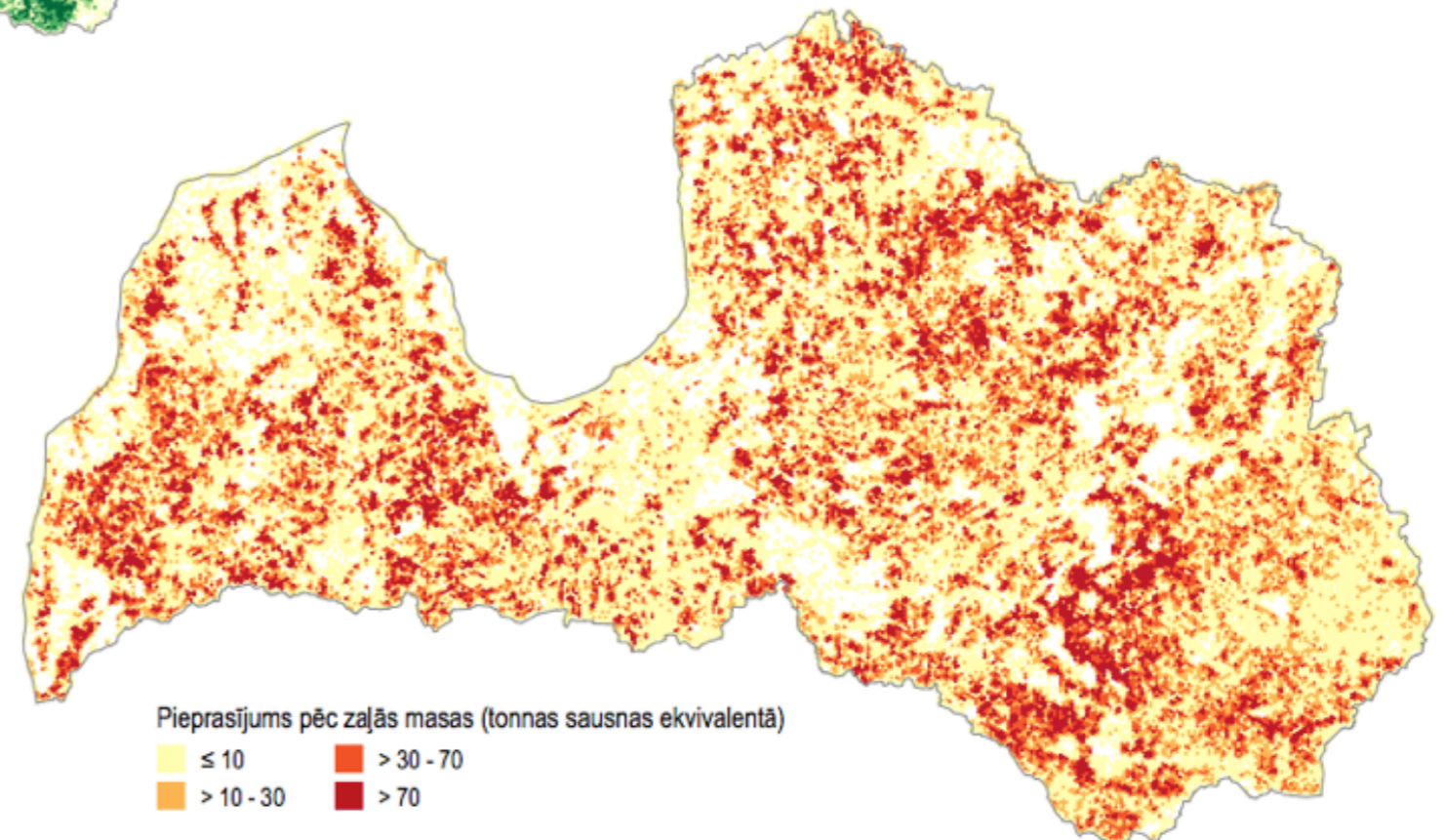
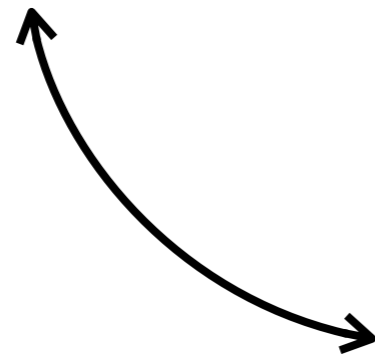
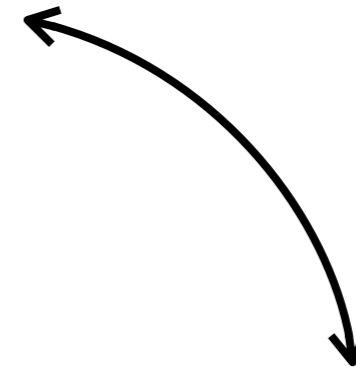
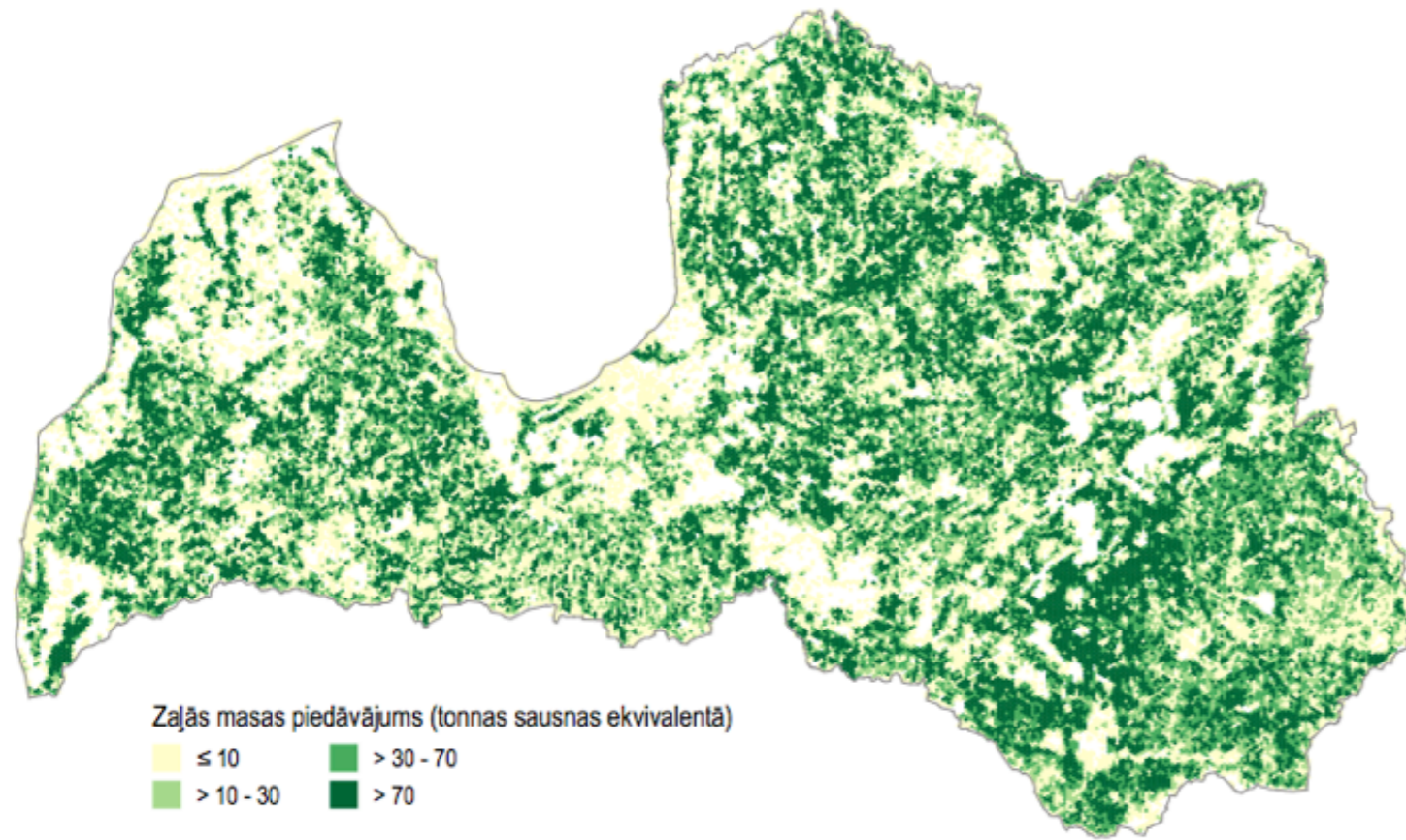
Vai ir Natura 2000	Platība (ha)*	Vai ir hidromorfā augšne	Platība (ha)*	Baļļu grupa	Platība (ha)*	Vai ir meliorēta	Platība (ha)*		
Natura 2000	16714	Nav	14989						
		Hidromorfā	1725						
Nav	160227	Nav	140554	..-24	33940	Nav	32066		
						Meliorēta	1874		
				25-29	30292	Nav	27353		
						Meliorēta	2939		
				30-34	25982	Nav	19663		
						Meliorēta	6319		
				35-39	22905	Nav	11120		
						Meliorēta	11785		
				40-..	27435	Nav	6559		
						Meliorēta	20876		
				Hidromorfā	19673	..-24	4457	Nav	3669
								Meliorēta	788
						25-29	3902	Nav	2323
								Meliorēta	1579
		30-34	4192			Nav	1544		
						Meliorēta	2648		
				35-39	3735	Nav	1054		
						Meliorēta	2681		
				40-..	3387	Nav	550		
						Meliorēta	2837		

Ienesīgums GEP sektorā

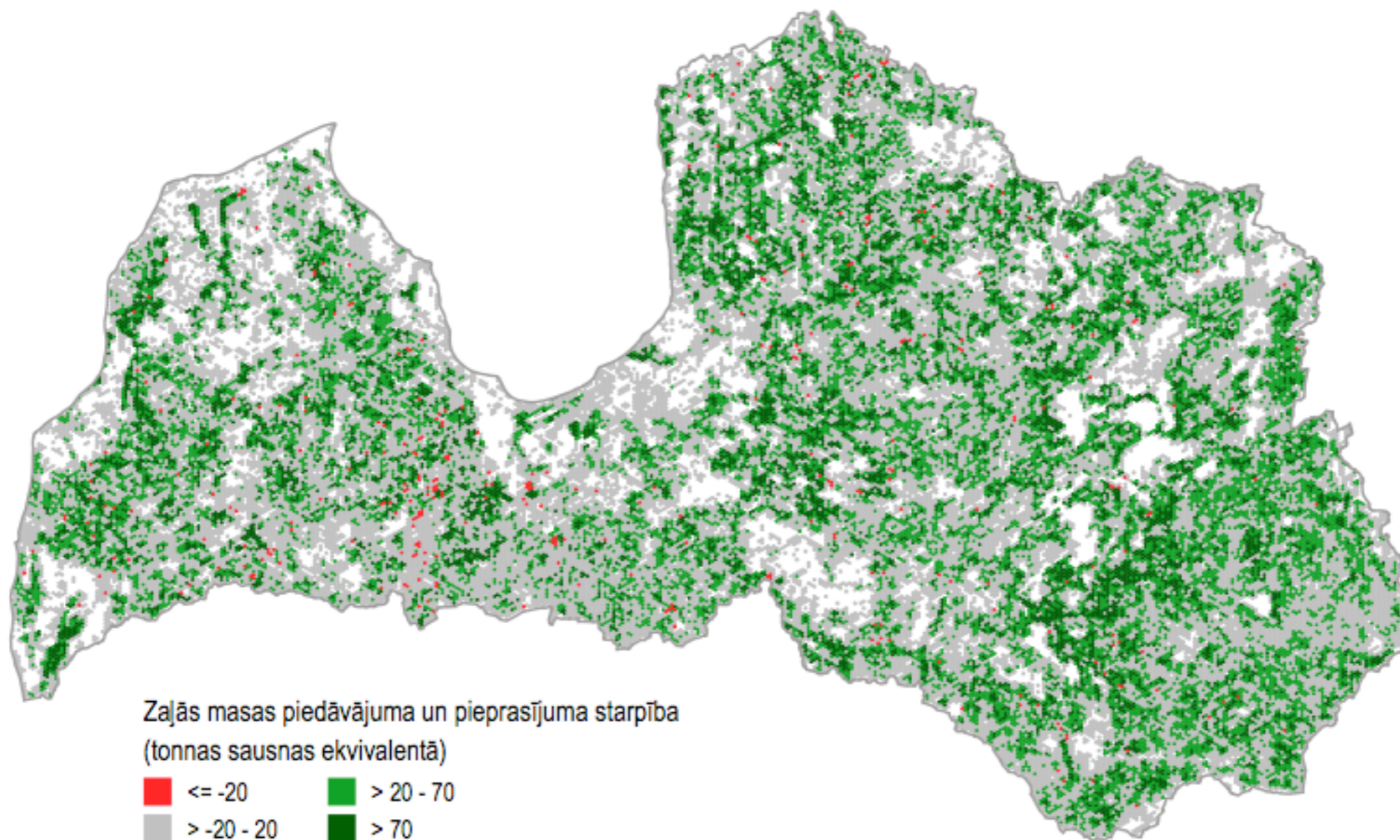

Zaļās masas piedāvājums un pieprasījums

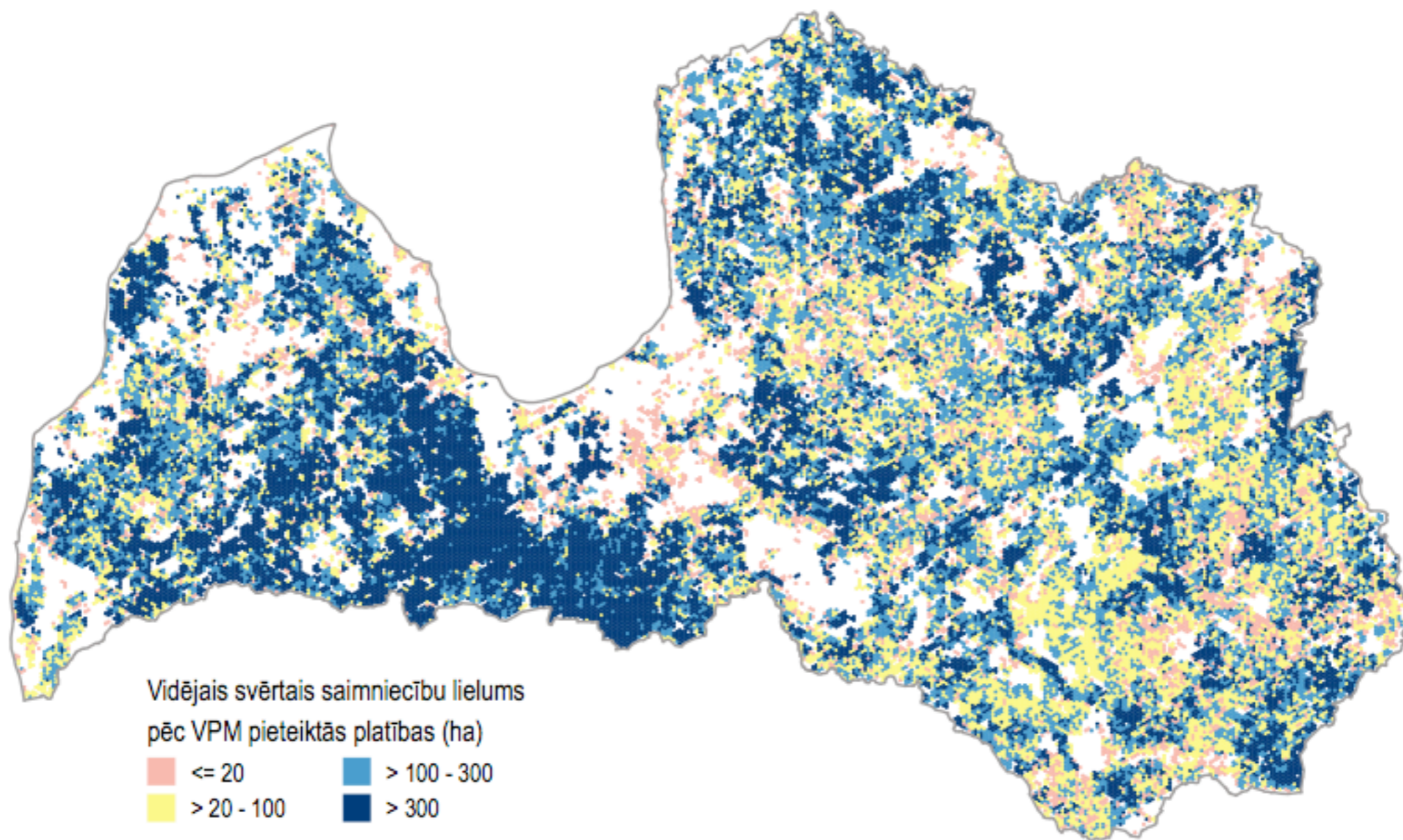
Zaļās masas piedāvājums un pieprasījums

pieprasījums ir 45% no piedāvājuma

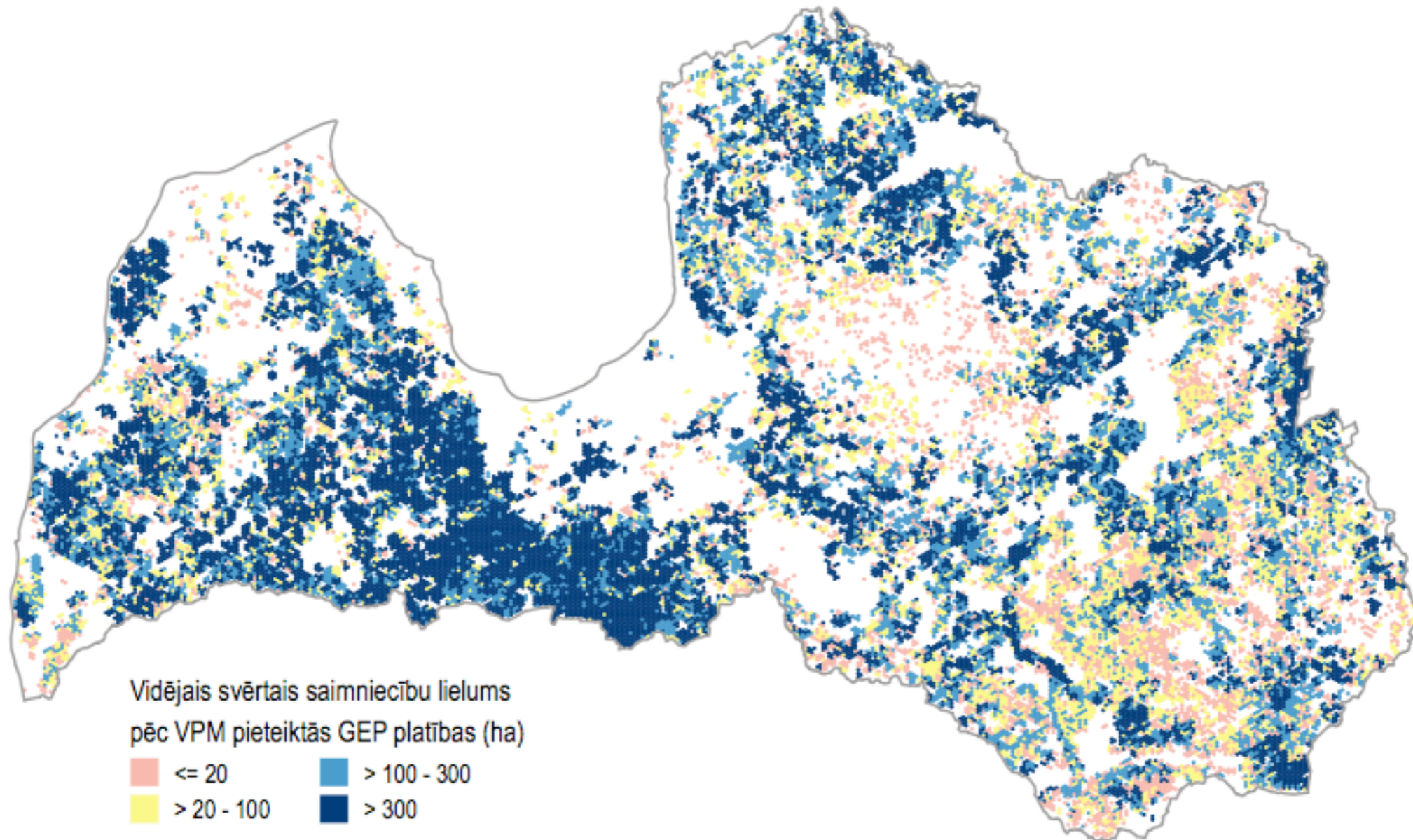

Saimniecību lielums

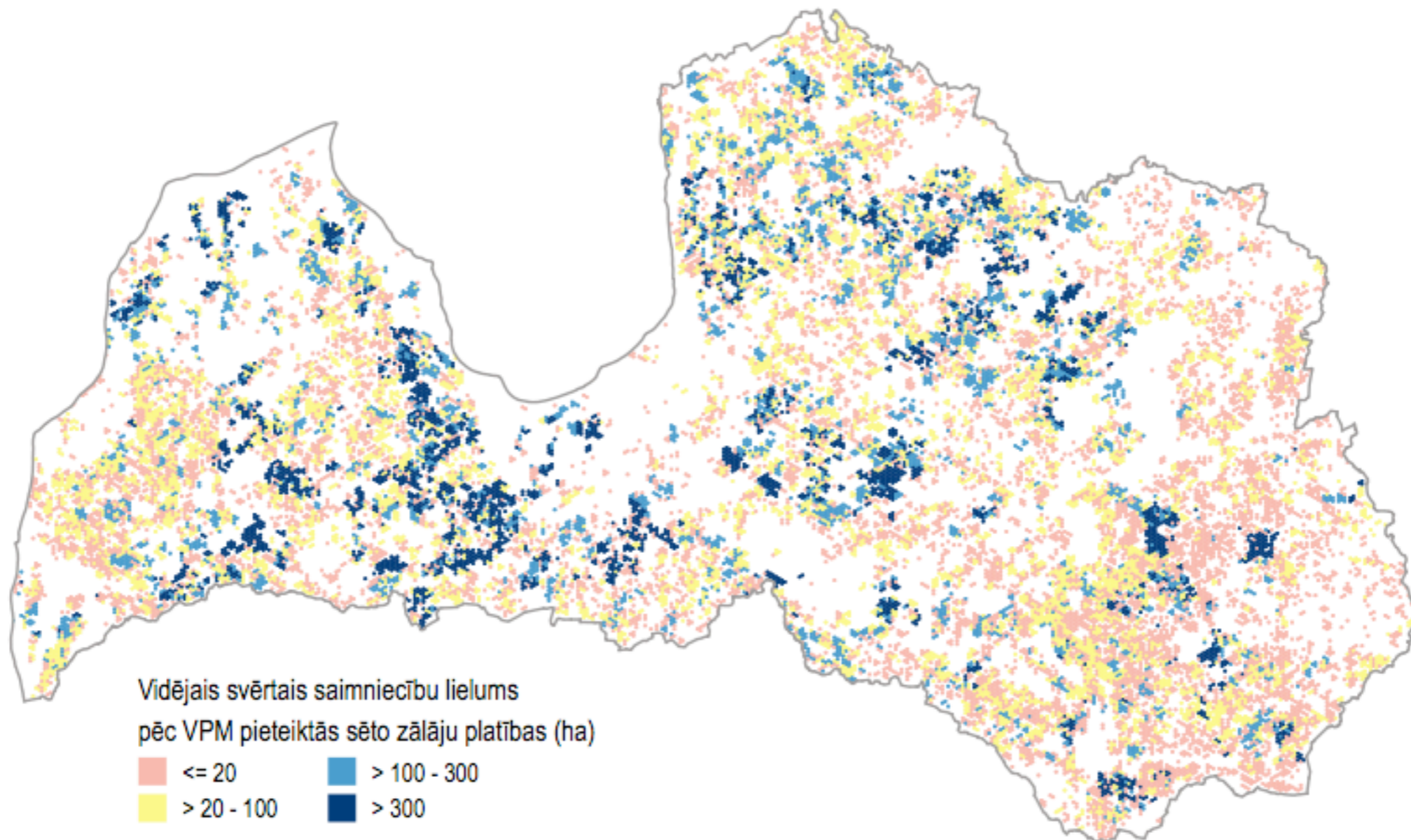
Saimniecību lielums

GEP platības

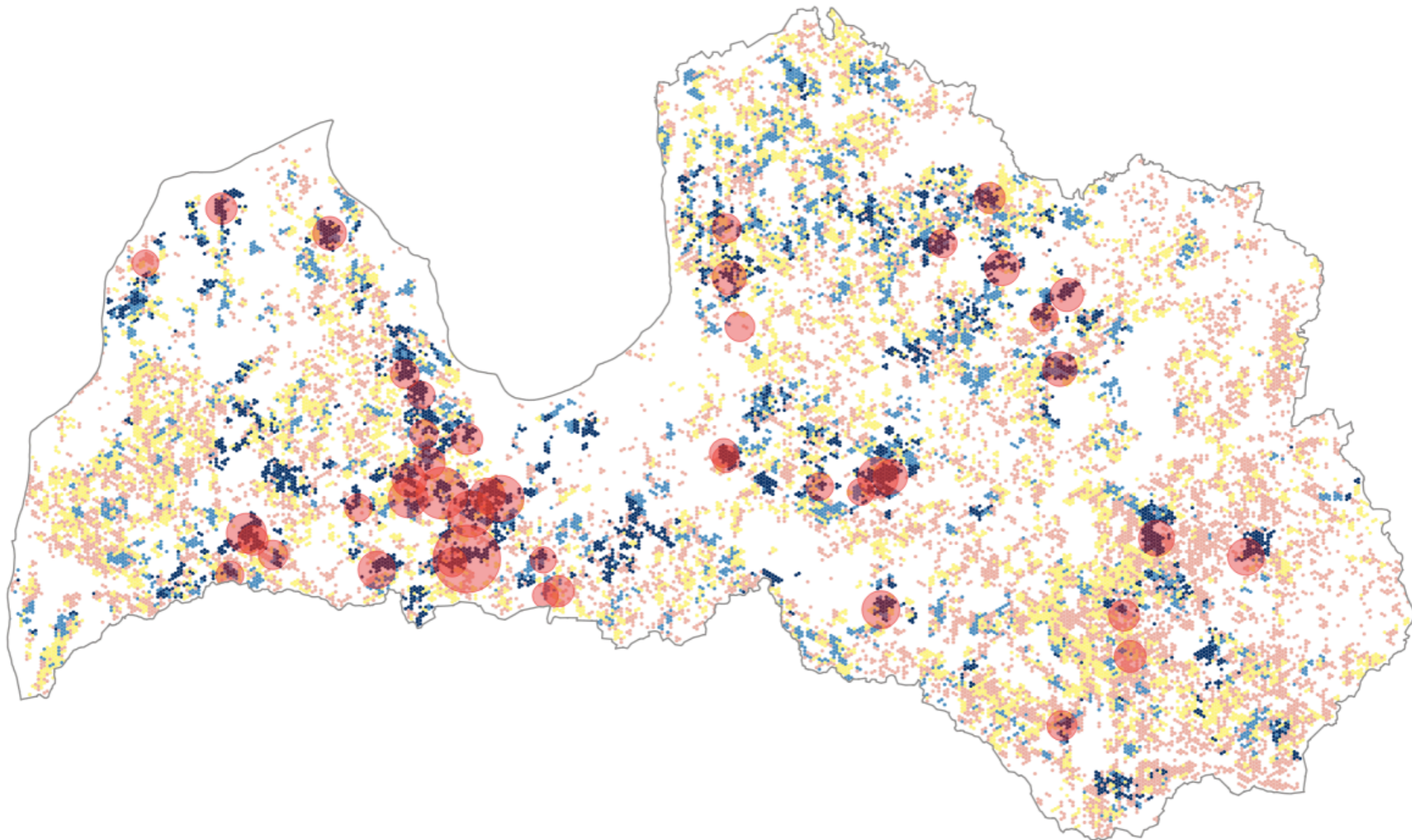
Saimniecību lielums

Sētie zālāji

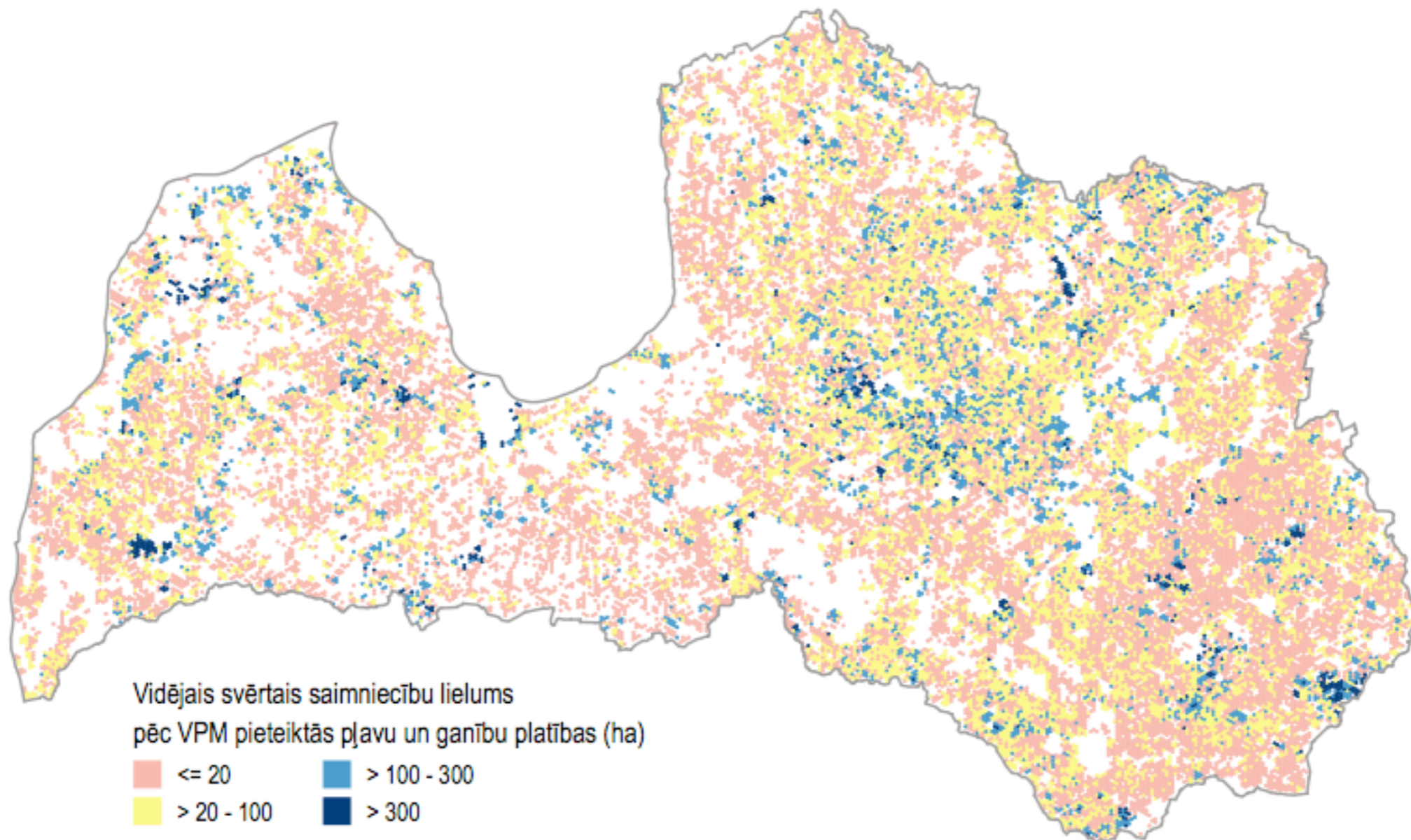
Saimniecību lielums

Sētie zālāji + novietnes ≥ 300 slauc. gov.

Saimniecību lielums

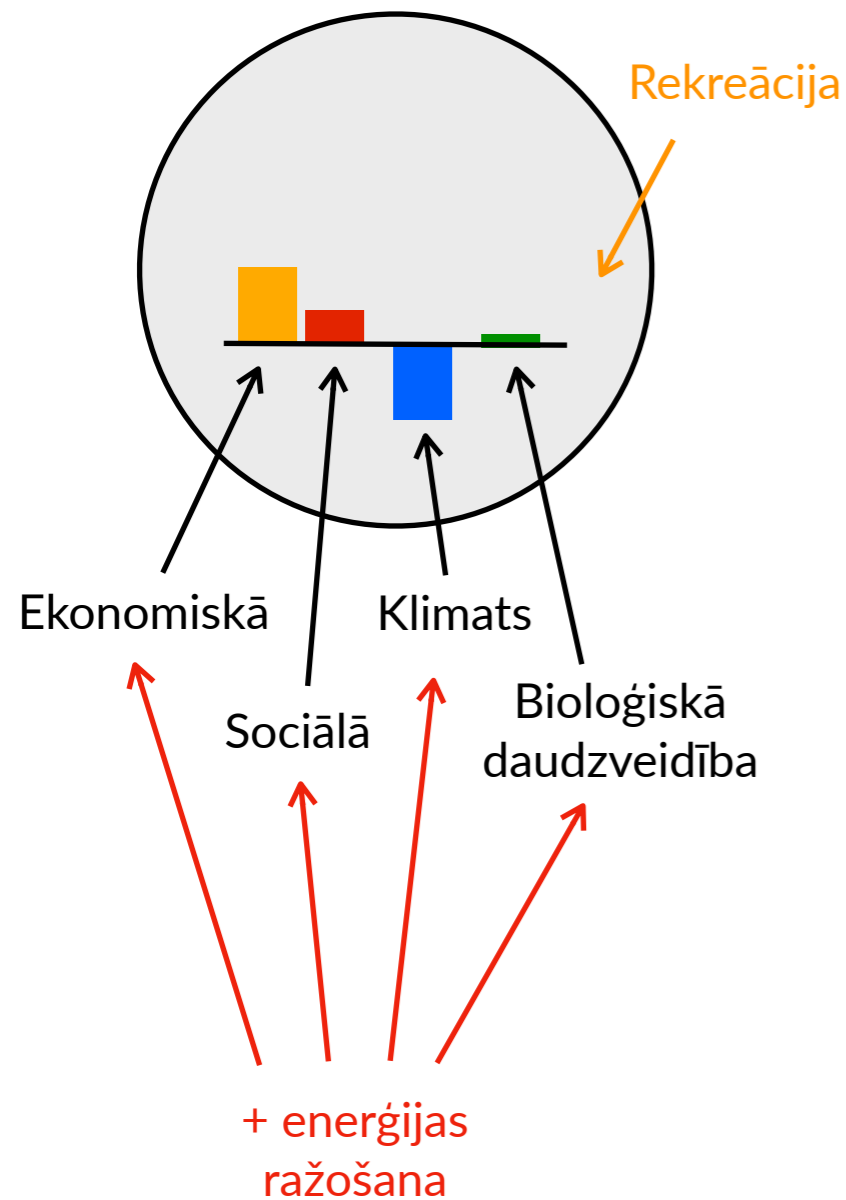
Pļavas un ganības

Darba turpinājums

Šobrīd VPP pētījums “Ilgtspējīga teritorijas attīstība un racionāla zemes resursu izmantošana”

- Datu aktualizācija
- Metodoloģijas precizēšana (īpaši bioloģiskās daudzveidības funkcijai)
- 5. funkcijas pievienošana (Rekreācija)

Nākotnē lauksaimniecību un mežsaimniecību vajadzētu papildināt ar vēja un saules enerģijas ražošanu